

Vpl. Pyhäjärvi

Torstai 8. heinäkuuta 2010

Pyhäjärveläisyyden vaali – Karjalan puolustaja

N:o 7 55. vuosikerta

Pyhäjärvi-juhla on myös kauvatsalaisten juhlaa

Karjalaisen Vpl. Pyhäjärven väki ystävineen valtaa Kauvatsan viikonvaihteessa 17.-18. heinäkuuta.

Luvuttuaan Vpl. Pyhäjärvi-Säätiölle ottaa vetovastuun tämänkesäistä Pyhäjärven pitäjäjuhlista Kauvatsalla, juhlatuomikunnan puheenjohtaja **Tuomo Hinkkanen** joutui toteamaan, että ”meitä tekemään pystyviä karjalaisia asuu Kauvatsalla hyvin vähän”.

Siihtäpä sitten lakki kauriiseen käteen ja pyytämään apua muulta Kauvatsan väeltä – ja sitähan löytyi! Kunnan ja seurakunnan myönteisen suhtautumisen lisäksi juhla järjestelyissä on mukana yksityishenkilöitä ja yrityksiä, järjestöjä maatalousnaisista vapaapalokuntalaisiin ja leijoniin.

– Onneksi älysin pyytää apuun kauvatsalaisia järjestöjä ja tahoja. Kokoonnuimme ja pidimme koko-

uksen asian tiimoilta. Alustukseni jälkeen kaikki olivat yllätykseksi yksimielisiä: pidetään kaikkien kauvatsalaisten yhteiset juhlat. Ainoa ehto oli: ”Ja sitten talkoolaisille kunnon karonkka”.

– Ehkä syynä tähän yhteistyöhaluun oli osittain siinä, että moni tiesi minut kauvatsalaismieliseksi ja Kauvatsan karjalaiset ry oli monelle paikkakuntalaiselle entuudestaan tuttu järjestö, pohtii Hinkkanen, joka viettää paljon vapaa-ajastaan lapsuuskodissaan Kauvatsalla.

– Isojen juhlien järjestely vaatii ennen kaikkea luotettavia yhteistyökumppaneita, jotka ottavat vastuun omista sektoreistaan. Kiitän jo tässä yhteydessä kaikkia ahkeria talkoolaisia juhla- ja muisteluohjelmien osallistumisesta!

Tuomo Hinkkanen tuumaa, että juhlatuomikunnan puheenjohtajana hän on voinut ”valita itselleen mieluisimmat tehtävät ja johtaa toisten tekemisiä”.

– Ensimmäinen tehtäväni keväällä 2009 oli varata juhlapaikat. Toisena tehtävänäni oli vuokrata seuratilalle lisää wc-tiloja. Siitä se lähti.

Ystävyys-suhteet ja tuttavuudet ovat auttaneet mm. ilmoitushankinnoissa ja arpajaisvoittojen keräämisessä – kiitokset siis myös kaikille varain hankkijoille.

Edellisestä Pyhäjärvi-juhlista Kauvatsalla on vierähtänyt aikaa yli puoli vuosisataa.

– Olen aivan varma, että näistä juhlista tulee vähintään yhtä hyvät, ellei vielä paremmat kuin juhlista vuonna 1954.

JATKU sivulla 3.

Viittä vaille valmista. Opasteet tulevat ennen juhla viikonvaihdetta paikalleen teiden varsille. Kuvassa taustalla Tuomo Hinkkasen lapsuuskoti, nykyinen vapaa-ajanviettopaikka Munala. Kuva: Anne Massa.

Vpl. Pyhäjärvi-juhlat
Kauvatsalla 17.-18.7.2010

Karjalan Liitto syntyi heti talvisodan jälkeen: 70 vuotta on täynnä

Ei oo meillä rikkautta – vai onko sittenkin?

Karjalan Liitto perustettiin vain muutama viikko talvisodan päättymisen jälkeen keuhällä 1940. Liitolla on menossa 70-vuotisjuhlavuosi, jonka tapahtumiin myös Viipurin läänin Pyhäjärveltä lähtöisin oleva karjalaisväki on ottanut osaa, kuten juhlayhteisöjen lippulinnassa Helsingissä viikkoa ennen juhannusta.

Liiton juhlilla muistutettiin, että nyt on aika kaikkien kaappikarjalaistenkin tulla esiin: karjalaisuutta ei tarvitse hävetä, kuten valtioneuvos Riitta Uosukainen vakuutti.

SIVUT 8-9

Pyhäjärven liput liehuivat mukana Karjalaisten kesäjuhlien kulkueessa. Vasemmalla valkoisessa paidassa Pyhäjärvi-seuran hallituksen jäsen Tuomo Kukko, oikealla säätiön hallituksen pj. Yrjö S. Kaasalainen. Kuva: Kaarina Pärssinen.

8. heinäkuuta 2010

Nyt on juhlan aika

Tänä vuonna tulee kuluneeksi 65 vuotta siitä, kun ensimmäiset pyhäjärveläiset siirtolaiset, evakot, tulivat silloiseen itsenäiseen satakuntalaiseen pikku pitäjään, Kauvatsalle.

Vuoden 1948 lopussa Kauvatsalla oli siirtoväkeä yhteensä 311 henkeä, noin 10 prosenttia Kauvatsan silloisesta väestöstä. Suurin osa, 176 henkeä, oli lähtöisin Vpl Pyhäjärveltä. Nykyisin Kauvatsalla asuu Karjalassa syntyneitä enää hyvin harvalukuinen määrä. Heidän jälkeläisensäkin voidaan laskea muutamissa kymmenissä.

Vpl Pyhäjärvi-juhlat pidettiin Kauvatsalla edellisen kerran elokuussa 1954. Sää oli silloin sateinen ja juhlijoita noin tuhat. Sade pakotti siirtämään juhlat sisätiloihin. Voin vain kuvitella sitä kosteaa ja lämmintä ilmapiiriä, joka seuratalolla vallitsi.

Kun minulle viime vuoden keväällä valkeni, millaisen lupauksen olin antanut Vpl Pyhäjärvi-juhlien järjestämiseksi Kauvatsalla, olin hetken melko neuvoton. Onneksi muistin vanhan sanonnan: "Yhteistyö on voimaa". Tältä pohjalta otin yhteyttä kauvatsalaisiin järjestöihin ja yhteisöihin talkooavun saamiseksi. Jo ensimmäisessä yhteisessä palaverissa saatoin huokaista helpotuksesta. Ei ole syytä, miksi juhlat eivät onnistuisi. Yhteistyön tulokset näette eri juhlapaikoilla.

Juhlien pitopaikkoina ovat Kauvatsan kaunis uusgoottilainen puukirkko vuodelta 1879, kunniakas 1930 rakennettu, tyylillä ylläpidetty, seuratalo sekä seurakunnan omistama leirikeskus Aittakari 1980-luvulta luonnonkauniin Sääksjärven rannalla.

Nyt Kauvatsalla pidettävät Vpl Pyhäjärvi-juhlat ovat ripaus karjalaista kulttuuria ja heimoylpeyttä, ripaus satakuntalais-karjalaista yhteistyötä ja yhdessäeloa sekä ripaus selkeää satakuntalaista meininkiä.

Kutsunkin täten kaikki Kauvatsan karjalaiset, Vpl Pyhäjärveläiset ympäri maan, kaikki karjalaisten ja karjalaisuuden ystävät, sekä paikkakuntalaiset osallistumaan yhdessä valmistelemillemme juhlille. Ovet ovat kaikille avoimet. Ainoastaan iltamiin ja pääjuhlaan perimme pienen pääsymaksun.

Samalla toivon, että kauvatsalaiset taloudet järjestäisivät juhlapitukseen juhliemme kunniaksi.

Yhdessä olemme enemmän.

TUOMO HINKKANEN
Juhlatoimikunta

Kokemäen kaupungin tervehdys

Kokemäen Kauvatsalla vietetään Vpl. Pyhäjärvi-juhlia 17. – 18. heinäkuuta. Kesäinen Kauvatsa on nyt parhaimmillaan. Uskon, että hyvät kesäiset puitteet antavat juhlille hohtoa ja tapahtumaa voi muistella mielihyvää tuntien.

Karjalaisten pitäjäjuhlien tapaamisessa on lämmin tunnelma. Tavataan tuttuja ja päästään vaihtamaan mielipiteitä ja kertomaan omista asioista. Kokemäellä ja Kauvatsalla karjalais-

ten osuus on tuntunut myönteisenä niin kuntamme hallinnossa kuin lisävirinä vireässä yhdistystoiminnassa. Välittömät karjalaiset löytävät heti seuraa ja juttu luistaa myös täällä Satakunnassa.

Kokemäen kaupungilla on kunnia toimia tämänvuotisen juhlanne pitopaikkana. Näin loma-aikana runsaan 8000 asukkaan lisäksi paikkakuntaamme kansoittaa 1350 loma-asunnon asukkaat. Ja nyt tietys-

ti myös juhlanne väki. Kokemäki on erityisesti näin kesäaikaan monien juhlien, leirien ja tapahtumien pito-
paikka.

Kaupungin puolesta toivotan juhliin osallistujat lämpimästi tervetulleiksi Kokemäelle.

Hyvää ja mieleenpainuvaa tapaamista täällä Kokemäen Kauvatsalla!

MARTTI JALKANEN
kaupunginjohtaja

Juhlien ohjelmaa ja aikataulu

Lauantai 17.7.2010

klo	12.00	Juhlakanslia avataan	Seuratalo
	13.00	Sukuseminaari	Aittakari
	14.30	Kaasalaisten sukkokokous	Aittakari
		Pärssisten sukkokokous	Aittakari
	15.00	Taulunäyttely avataan	Seuratalo
	15.00	Ruokailu	Aittakari
	16.00	Muistojen ilta	Kauvatsan kirkko
	17.00	Ruokailu	Seuratalo
	19.30	Iltamat, arpajaiset	Seuratalo
	21.00	Tanssit	Seuratalo
	Iltamat ja pääjuhlan juontaa radiosta tuttu Juhani Merikallio		
	Iltamien/tanssien ohjelmalippu 10 euroa		
	13.00 – 17.00	kahvio	Aittakari
	12.00 – 23.00	kahvio	Seuratalo

Sunnuntai 18.7.2010

klo	7.30	Aamiainen ja sauna majoittuneille	Aittakari
	9.00	Juhlakanslia avataan	Seuratalo
	10.00	Juhlamessu	Kauvatsan kirkko
		saarna Tauno Wikström	
		Seppelten lasku	Muistomerkit
	11.00	Taulujen myyntinäyttely	Seuratalo
	11.00	Ruokailu	Seuratalo
	14.00	Pääjuhla	Seuratalo
		juhlapuhe kansanedustaja Juha Korkeaoja	
		Pääjuhlan ohjelmalippu 10 euroa	
	12.00 – 17.00	kahvio	Seuratalo

Muista edullinen kimpakyyti seuratalo – kirkko – seuratalo

Tervetuloa!

Juhlatoimikunta

Kansanedustaja Korkeaoja juhlapuhuja

Pyhäjärvi-juhlien juhlapuhujaksi saapuu kansanedustaja, puolustusvaliokunnan puheenjohtaja **Juha Korkeaoja** Kokemäeltä.

60-vuotiaalla agronomi ja maanviljelijä Korkeaojalla on ollut jo ennen vuonna 1991 alkanutta kansanedustajakauttaan lukuisia luottamustoimia ja nykyinenkin vastuualueiden lista on pitkä. Maaja metsätalousministerinä hän toimi vuosina 2003-2007.

Palvelu pelaa Kauvatsalla myös juhlien aikana

Seuraavat Kauvatsan keskustan liikkeet ovat avoinna juhlien aikana. Käyttäkää hyväksenne paikallisia palveluja!

Kauvatsan GULF
la klo 8 – 17
su klo 10 – 17
- polttoaineita
- tarvikkeita
- kahvio, elintarvikkeita

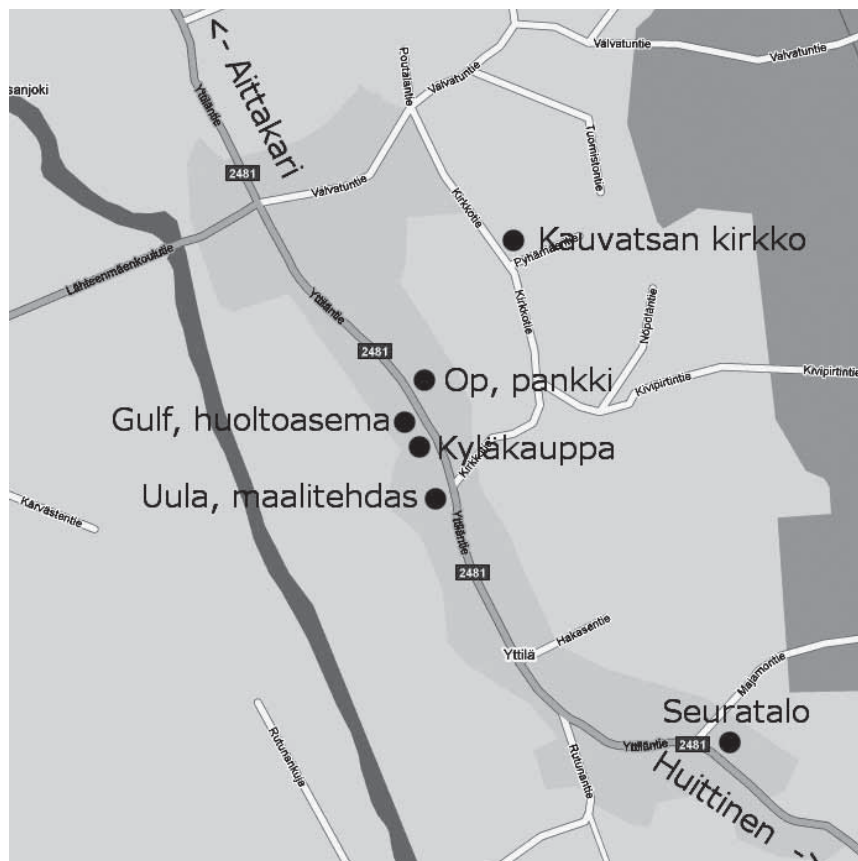
Kyläkauppa
la klo 10 – 17
- elintarvikkeita

Uula-tuote, tehtaanmyymälä
la 12 – 17
- maaleja
- maalaustarvikkeita
- neuvontaa

Huittisten Lauttakylä on Kauvatsaa lähinnä oleva vilkas linja-autoliikenteen solmupiste. Sieltä järjestetään kimpakyytejä juhlapaikalle. Kaikki kimpakyydin tarvitsijat ottakaa yhteyttä Tuomo Hinkkanen, puh. 0400 440 147.

Kauvatsan karjalaiset ry on vuokrannut juhlien käyttöön seurakunnan leirikeskus Aittakarin. Aittakarissa on kohtuuhintaisia yöpymispaikkoja n. 50 hengelle pääasiassa 4 hengen huoneissa. Majoituksen hintaan sisältyy aamusauna ja runsas aamiainen. Yöpyjän tulee ottaa omat lakanat ja tynyliinat mukaan. Tiedusteluihin vastaa ja varauksia ottaa vastaan Hannu Pruuki puh. 0400 945 252. Muitakin majoituspaikkoja löytyy, katso yhteystietoja edellisistä Pyhäjärvi-lehdistä.

Sukututkijoille on varattu Leirikeskus Aittakarin sali, jonne mahtuu yli 80 henkilöä. Aittakarissa on tarjolla lounas sekä kantiinin tuotteet. Toivomme etukäteisilmoittautumista Antero Pärssiselle, puh. 050 570 6575. Kauvatsan keskustassa, kirkon ja seuratalon välittömässä läheisyydessä, on ryhmille varattu noin 8 erikokoista kokoontumistilaa. Ryhmien vetäjiä pyydetään ilmoittamaan arvioituista henkilömääristä ja AV-laitteiden tarpeista pikaisesti Tuomo Hinkkaselle.

Munalan isäntä häärii juhlien vetovastuussa

Tämänsuvisten Vpl. Pyhäjärvi-juhlien vetovastuussa on Kauvatsan Karjalaisten puheenjohtaja **Tuomo Hinkkanen**. Pyhäjärveläisjuurinen Tuomo kuuluu myös Pyhäjärvi-Säätiön hallintoneuvostoon ja on sen varapuheenjohtaja. Lisäksi hänellä on lukuisia muita luottamustoimia.

Molemmat Tuomon vanhemmita ovat Pyhäjärveltä: isä **Eemil Hinkkanen Lahnavalkamasta** ja äiti **Kyllikki, o.s. Pärssinen** Kahvenitsasta Evakkoreki toi vanhemmat Kauvatsalle, jossa Lievikosken kylässä Tuomo syntyi 61 vuotta sitten. Perheeseen kuuluu lisäksi yksi veli, **Pentti Hinkkanen**. Vuonna 1961 perhe muutti Kauvatsan Rutunan kylään Sakari Talonpojalta ostetulle tilalle. Vanhempien kuoltua Tuomo Hinkkanen on lunastanut vanhan kotipaikan itselleen ja remontoinut taloa sen henkeä kunnioittaen.

Sähköinsinööri-yrittäjä toivoo, että eläkkeelle jäädessään pääsee muuttamaan kokonaan Kauvatsalle. Nyt vakituinen kodinpaikka on Turussa.

– Suuri haaveeni ja toiveeni on muuttaa viettämään eläkepäiviä Kauvatsalle, entiselle kotipaikalleni Rutunan Koivumäkeen Munalan kulmille. Käytän mielelläni vanhasta kotipaikastani nimeä Munala, koska se on monen mielestä hauska ja mieleenpainuva. Onhan paikan osoitekin Munalantie, mies myhäilee.

– Kauvatsa merkitsee minulle lepoa ja rauhaa Turun kiireiseen hälinään verrattuna. Varsinkin Munalassa sielu lepää ja akut latautuvat. Nykyään käyn lähes joka viikonloppu Kauvatsalla.

– Kauvatsa kokonaisuudessaan merkitsee minulle hyvin paljon: kaunista jokilaakso- ja peltomaisemaa, suuria, mutta ystävällisiä metsiä, mukavia ihmisiä jotka ovat ylpeitä kauvatsalaisuudestaan ja viis veisaavat vuoden 1969 kuntaliitoksesta Kokemäkeen. Ollaan edelleen vahvasti kauvatsalaisia ja puhalletaan yhteen hiileen.

– Kauvatsalaiseen ilmapiiiriin on helppo tulla, kunhan on tehnyt ensin riittävästi valmistelutyötä esimerkiksi paikallisen huoltoaseman ”parlamentissa”.

Sähköinsinööriksi serkun jalanjäljille

Mutta palataan vielä lapsuus- ja kouluvuosiin. Alakoulun hän kävi Lievikoskella, kansakoulun 3. ja 4. Luokka Kulkkilassa ja oppikoulun Kokemäellä, ylioppilas Tuomo Hinkkanen kirjoitti vuonna 1967.

– Lapsuus ja nuoruus

kuluivat talvisin koulussa ja hiihdellessä, kesäisin naapureiden lasten kanssa leik-kiessä ja touhutessa sekä kotitilan erilaisia askareita hoitaessa. Lukioaikana olin osan kesiä ansiotyössä, milloin mansikkamaalla, milloin renkipaikana.

Ammatinvalinta oli kullemma helppo:

– Olin jo pienenä poikana vastannut kysymykseen, mikä sinusta tulee isona: ”Käyn kaikki samat koulut kuin Kaukokin”. Ja sähköinsinöörihän minusta tuli. Valmistuin Tampereen kunnianarvoisesta TEKU:sta 40 vuotta sitten, 1970.

Kaukolla hän tarkoittaa serkkuaan **Kauko Hinkasta**, kesäkauvatsalaisia hänkin.

Työelämäänsä Tuomo Hinkkanen kuvailee hyvin monipuoliseksi, yrittäjänä hän on ollut jo yli 30 vuoden ajan.

– Ennen yrittäjyyteni alkua hankin kokemusta vastaavista tehtävistä palkanauttijana. Nyt on selvästikin loppuliun aika. Juuri kun mielestään on oppinut pärjäämään työelämässä, pitäisi valmistautua viettämään eläkepäiviä, vaan ei aivan vielä.

Yrittäjänä hän on lisäksi osallistunut monenlaiseen harrastustoimintaan eri järjestöissä.

– Olen toiminut Turun Alueen Insinöörit ry:ssä, Insinööriiliitossa, AYT-kassassa ja muutamassa pienemmässä yhdistyksessä eri tehtävissä.

Kohta kolminkertainen pappa

Perhettäkin on matkan varrella siunaantunut.

– Avioliitosta **Riitan** kanssa meillä on kaksi aikuista tytärtä. Helsingissä **Laura**, vuonna 1976 syntynyt medianomi, joka avioitui kesällä 2009 **Juhan** kanssa ja pyöräytti potran pojan, **Ilmarin**, keväällä 2010. Vuonna 1979 syntynyt tytär **Noora** on lääkäri, joka asustelee **Villen** kanssa Turussa. Tytär **Nelli** on 3-vuotias ja pikkuveli tai sisko on tulossa syyskuun alussa.

– Avoliitosta **Elvin** kanssa on poika **Joonas**, hän syntyi 1988. Joonas seurustelee **Evan** kanssa ja opiskelee rakennusinsinööriksi Turussa. Eva ja Joonasikin etsiskelevät yhteistä asuntoa.

– On todella hienoa nähdä ja kokea suvun jatkumisen. Olenhan kohta kolminkertainen pappa.

Tuomo on toiminut myös Hinkkasten sukuseurassa ja tätä nykyä hän on puheenjohtajana Kauvatsan karjalaiset ry:ssä. Yhdistys perustettiin 1948.

– Isäni Eemil oli perus-

tajajäsen ja yhtämittaisesti puheenjohtajana yli 20 vuoden ajan. Innostus järjestötoimintaan on varmaan kotoa perittyä.

Vaikka on Satakunnassa syntynyt, Tuomo Hinkkanen kokee itsensä karjalaiseksi.

Varmaan sukujuuret sekä lapsuus ja nuoruus Kauvatsalla pääasiassa karjalaisessa ilmapiiirissä on vaikuttanut siihen. 1960-luvun loppupuolella tunsin lähes kaikki Kauvatsalla asuvat karjalaiset. Tunsin toki myös paljon paikkakuntalaisiakin.

Kiinnostus järjestötyöhön on siirtynyt myös jälkipolville.

– Poikani Joonas toimii mm. Hinkkasten sukuseurassa, on laatinut ja ylläpitää mm. sukuseuran ja Kauvatsan karjalaiset ry:n kotisivuja. Myös Vpl Pyhä-

järvi-juhlien painotuotteen graafinen ilme on Joonaksen käsialaa. Vpl Pyhäjärvi on tuttu myös Joonakselle sinne tehtyjen yhteisten kotiseutumatkoihin ansiosta.

Kun juhlat on juhlittu, toimikunnan puheenjohtaja Tuomon loma jatkuu vielä heinäkuun loppuun. Luvassa on pientä askartelua ja lepäilyä Munalassa sekä valmistautumista tuleviin haasteisiin, toimiston pyörittämiseen ja kesän 2011 kotiseututien järjestämiseen.

– Juhlan jälkeen teen tietenkin henkilökohtaisen pika-analyysin siitä, miten käy juhlat sujuivat ja pääsimmekö tavoitteeseemme: Pyhäjärvi-juhliin, jotka muistetaan.

MARJO RISTILÄ-TOIKKA

**Juhlatoimikunnan puheenjohtaja Tuomo Hinkkanen on itsekin tarttunut moniin käytännön toimiin Pyhäjärvi-juhliä valmisteltaessa. Kauvatsan seuratalon rekvisiittana on komeita kahvipannuja, ja narikassa on jäljellä vielä naulakkojen alla alkupe-
räiset numeroidut kalossikotelotkin. Samoin löytyy laatta, joka kertoo suojeluskunnan ja lottien toiminnasta talossa. Käykääpä tarkistamassa.**

Markku Itäsalo toimii juhlissa Aittakarin isäntänä

Aittakarin leirikeskus sijaitsee Sääksjärven rannalla. Siellä pidetään lauantaina 17.7. kello 13.00 sukusemi-naari ja sen jälkeen sukuseurojen kokouksia. Aittakarissa on myös edulliset yöpymiset 50:lle hengelle. Lauantai-illan ja sunnuntai-aamun saunomiset ovat maksuttomia. Lisäksi Aittakariin on lauantaina järjestetty myös ruokailu.

Aittakarin isäntänä toimii Pyhäjärvi-juhlien ajan Niinisalon varuskunnan 55-vuotias opistoupseeri **Markku Itäsalo**. Kokemäellä syntyneen Markun vanhemmat ovat **Niilo Itäsalo** Pyhäjärven Lahnavalkamasta ja äiti **Eila Kotajärvi** Tyrväältä. Perheen tyttären **Pirjon** sukunimi on **Rossi**. Itäsalon perhe muutti sodan jälkeen Kauvatsalle, sieltä Kiikoiisiin ja

viimeinen pysyvä pätepaikka oli Kankaanpää. Isä Niilo on jo nukkunut pois ja Eila-äiti asuu Kankaanpäässä.

Markku kävi oppikoulunsa Kankaanpäässä ja sen jälkeen Lappeenrannan päällystöpiston. Hän avioitui **Marjaana Holttisen** kanssa ja avioparilla on kaksi poikaa, **Mika** ja **Matti**. Perheen koti on Jämi-järvellä. Markku on laulumiehiä ja hän kuuluu Jämi-järven Mieskuoroon. Hän on myös Kauvatsan Pyhäjärvi-juhlien juhlatoimikunnan jäsen.

Miten Markku sinusta jämi-järväläisestä tuli Kauvatsan juhlien vastuuhenkilö?

– Serkkuni **Hannu Pruuki** asuu Kauvatsalla ja tein hänen kanssaan su-
kututkimusta. Tutkimuksen edetessä kiinnostuin omis-

ta karjalaisista juuristani ja tein ensimmäisen matkani Karjalaan. Hannun myötä liityin myös Kauvatsan Karjalaseuraan. Kauvatsalla asuu hyvin vähän pyhäjärveläisiä ja kun nyt tulevissa juhlissa tarvitaan monia avustajia, niin ilman muuta tarjosin apuani ja

niin tämä isäntähomma minulle annettiin.

Mitä asioita Aittakarin isännän tehtäviin kuuluu?

– Toimenkuva on hyvin väljä. Sukuseminaarissa toivotan seminaarilaiset tervetulleiksi ja esittelen kokousten ja myöskin sukuseurojen omiin kokouksiin tulevat tilat. Lämmittelen saunoja sekä lauantaina että sunnuntai-aamuna. Tilaan tarvittaessa autoja kuljetuksiin. Tämä sijaitsee 8 kilometrin päässä keskustasta, mutta se ei ole ongelma, autoja piisaa. Ja tietysti ne pyhäjärveläiset, jotka ovat tämän luonnonkauniin Aittakarin varanneet yöpymispaikakseen, niin koitan olla heille kaikin tavoin avuksi. Joten tervetuloa Aittakariin!

SALME RINTALA

Rakkaamme Rauha Onerva NUORA

o.s. Hinkkanen

s. 15.12.1914 Pyhäjärvi Vpl
k. 11.05.2010 Turku

Lämmöllä muistaen
Pirkko perheineen
Matti perheineen
Arja perheineen
Pekka perheineen
Varpu perheineen
sukulaiset ja ystävät

*Vaan ylitse kaikkien kyynelten
tuhat muistoa meitä lohduttaa
Ne on tallessa
päivien menneiden –
tuhat muistoa
kultaakin kalliimpaa.*

Siunaus toimitettu.
Lämmin kiitos kaikille
Rauhaa hoitaneille ja kaikille
suruumme osaa ottaneille.

Kirkonsanoma

Seurakunnan tervetuloivotus kirkkoon Kauvatsalle

Arvoisat Vpl-Pyhäjärvijuhlien juhlavieraat! Kokemäen seurakunnan puolesta toivotan teidät tervetulleiksi viettämään tämän vuoden pitäjäjuhlja Kauvatsalle.

Kauvatsan Karjalaisten enemmistö on ollut Vpl. Pyhäjärveltä siirtyneitä. Kauvatsan alue kuului Suur-Huittisten pitäjään vuoteen 1918, ja oli sitä ennen Huittisten seurakunnan kappeli vuodesta 1812. Itsenäisen seurakunna oikeudet Kauvatsa sai 1892, mutta itsenäisyys toteutui vasta Kauvatsan vuonna 1918, jolloin Kauvatsan kunta perustettiin ja kesti vuodenvaihteeseen 1968 – 1969. Kauvatsa liitettiin 1.1.1969 silloiseen Kokemäen kauppalaan, jolloin seurakunnat muodostivat yhteistalouden. Seurakuntayhtymä purettiin vuoden 2007 alusta. Kauvatsan v. 1879 rakennetussa kirkossa pidetään edelleenkin jumalanpalvelus joka sunnuntai ja juhlapyhä.

Kauvatsalla vietettävien Vpl. Pyhäjärven pitäjäjuhlien juhlamessu pidetään

Kirkastussunnuntaina 18.7.2010. Kirkastussunnuntain evankeliumitekstissä kerrotaan, kuinka Jeesus otti kolme opetuslasta mukaansa ja vei heidät korkealle vuorelle. Siellä Pietari, Jaakob ja Johannes saivat nähdä Jeesuksen jumalallisen kirkkauden. He näkivät myös Elian ja Mooseksen, jotka keskustelivat Jeesuksen kanssa. Luukas kertoo evankeliumissaan, että he puhuivat Jeesuksen pois-lähdöstä, joka oli toteutuva Jerusalemissa. Keskeisenä puheenaiheena oli siis Jeesuksen sovitustyö Golgatala.

Kirkastussunnuntain Vanhan testamentin teksti on 2. Mooseksen kirjan 3. luvun jakeista 1-6., jossa kerrotaan, kuinka Jumala kutsui Mooseksen kansanjohtajaksi johdattamaan Israelin kansan Egyptin orjuudesta luvattuun maahan. Tämä aihe on Kokemäen seurakunnan vuonna 1992 valmistuneen leirikeskukseen, Aittakarin alttarissa. Alttaripöydän kivipintaan on kaiverrettu Jumalan

nimi: ”Minä olen se joka olen.” Jumala ilmestyi Moosekselle palavassa penssaassa Siinain erämaassa..

”Moosek paimensi appensa Jetron, midianilaisen papin, lampaita. Kerran hän vei lammautiomaan toiselle puolen ja tuli Jumalan vuoren Horebin juurelle. Siellä hänelle ilmestyi Herran enkeli tulenliekeissä, joka nousi orjantappurapensaasta. Moosek huomasi, ettei tuli kuluttanut pensasta, vaikka se oli liekeissä. Silloin hän ajatteli: ”Menenpä katsomaan tuota ihmettä. Minkä vuoksi pensas ei pala poroksi?” Kun Herra näki hänen tulevan katsomaan, hän buusi pensasta: ”Moosek, Moosek!” Moosek vastasi: ”Tässä olen.” Herra sanoi: ”Älä tule lähemmäksi! Riisu kengät jalastasi, sillä paikka, jossa seisot, on pyhä.” Herra sanoi vielä: ”Minä olen sinun isäsi Jumala, Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin Jumala.” Silloin Moosek peitti kasvonsa, sillä hän pelkäsi katsoa Jumalaa.”

Altari kuvaa Jumalan läsnäolon paikkaa. Jumala on pyhä. Hän on ”isien Jumala” ja kansojen kaitsija. Hän

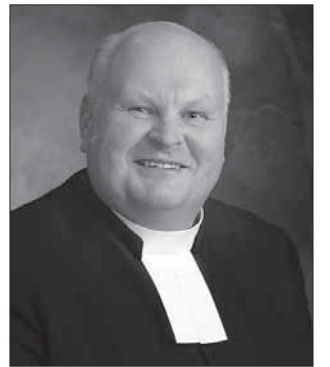
on johdattanut omankin kansamme vaiheita. Apostoli Paavali puhui Ateenan Areiopagilla: ”Jumala, joka on luonut maailman ja kaiken, mitä siinä on, hän, joka on taivaan ja maan Herra, ei asu ihmiskäsin tebdyissä tempeleissä. Häntä ei myöskään palvelu ihmiskäsin, ikään kuin hän tarvitsisi jotakin — itse hän antaa kaikille elämän, hengen ja kaiken muun. Yhdestä ihmisestä hän on luonut koko ihmisluvon, kaikki kansat asumaan eri puolilla maan päällä, hän on säätänyt niille määräjät ja asuma-alueiden rajat, jotta ihmiset etsisivät Jumalaa ja keenties hapuillen löytäisivät hänet. ...Tällaista tietämättömyyttä Jumala on pitkään sietänyt, mutta nyt sen aika on ohi: hän vaatii kaikkia ihmisiä kaikkialla tekemään parannuksen.” (Apostolien teot 17).

Jumalan pyhyden edessä me ihmiset tunnemme syntisyytemme. Niin tunsivat mm. Moosek, Jesaja ja Pietari. Jumala on armahattavana läsnä valtakunnassaan. Sieltä julistetaan Pyhän Hengen voimalla ää-

nellistä ilosanomaa kaikille katuville syntisille. Sen ytimenä on kaikkien syntien anteeksiantamus Jeesuksen nimessä ja veressä. ”Usko tulee kuulemisesta” (Room. 10:17).. Vaikka kirkastusvuorella oli hyvä olla, oli opetuslasten tultava sieltä alas. Jumalan sanan kuulosta on palattava arkeen. Evankeliumi on voimana arjessakin. Jeesus on omiensa kanssa joka päivä maailman loppuun asti.

Sydämellisesti tervetuloa Kauvatsalle.

VEIKKO
RUUSUVUORI
vt. kirkkoherra,
Kokemäen seurakunta

Aili Sulosaaren, o.s. Pulakka, muistolle

Pulakan sisarukset ikäjärytyksessä: vasemmalla Aili Sulosaari, keskellä Laura Suominen ja oikealla Kerttu Niukkanen. Kuva on Kerttu Niukkanen 85-vuotispäivillä Ruolahdessa 21.03.2010.

Rakas Aili-serkku, olet poissa, mutta kuitenkin muistoissamme. Erikoisesti Sinua muistavat poikasi Pentti ja Martti ja heidän läheisensä.

Ydinperheestäsi onkin iso joukko, olihan Sinulla viisi lastenlasta, heidän perheitään ja lähisukua jopa viidenteen polveen. Teitä sisarusia, Pulakan Heikin ja vaimonsa Anna-Liisan, os. Pitkänen lapsia oli seitsemän, Viljo, kaatui sodassa kesällä -41, Sinä, Aili, synt. 14.12. 1917, Esteri, Reino, Laura, Kerttu ja Heikki. Piditte yhtä, jätttehan varhain orvoiksi, ensin äidistä (1928), sitten isästä (1935). Nyt sisarusista on elossa enää Laura ja Kerttu. Yhteydenpito on yltänyt myös sisarusten lapsiin. Erikoisesti Sinä, Aili, kokosit mielelläsi sukua yhteen ”kuin kanaemo siipiensä suojaan”. Sukurakkautesi ylsi meihin serkkuihin, olimmekhan ”sedän lapsia” puolin ja toisin.

Sota toi Sinun elämäsi suuren ilon ja suuren su-

run. Matti Sulosaari oli niiden Keski-Suomesta tulleiden miesten joukossa, jotka YH:n aikana oli sijoitettu Noitermaahan.. Tutustuitte, kotonasihan oli Lottakanttiini. Talvisodan ajan palvelit rintamalottana Taipaleen suunnalla. Te kaksi tulitte toisillenne läheisiksi ja teidät vihittiin avioliittoon välirauhan aikana kesällä 1940. Yhteiselonne jäi lyhyeksi, sillä miehesi kaatui Tali-Ihantalassa 29.6.1944. Osanasi oli sota-leskeys ja hoidossasi silloin vielä pienet pojat, Pentti ja Martti.

Urheasti kannoit kohtalosi, kuten tuhannet nuoret sotaleskiäidit maassamme. Hankit ompelijan ammatin ja sittemmin pidit tekstiililiikettä. Kotiseuduksesi tuli miehesi kotikunta, Hämeenkoski. Sait sota-leskenä rintamamiestontin ja kirkonkylän laitamalle, vuokkoja kasvavaan mäenrinteeseen kohosi Sinulle ja pojille oma koti, nimensä veroinen Kaunismäki. Pojat hankkiutuivat ammat-

teihinsä ja perustivat perheet. Sinä viihdyit Hämeenkoskella ja valoisaa, välittömän luonteesi ansiosta sait paljon ystäviä. Osallistuit näihin aikoihin asti uutterasti marttoihin ja Punaisen Ristin toimintaan. Vuosikymmenet kuuluivat ja poijistasiikin tuli jo eläkeläisiä. Nyt he puolestaan huolehtivat Sinusta ja sait asua kotonasi loppuun asti.

Suuri ilo oli Sinullekin, kun ”päästiin käymään kotona”. Teit, korkeasta iästä huolimatta, kuusi Karjalan matkaa, ja jälkipolvesikin pääsi katsomaan Sinulle rakkaita seutuja. Syksyllä, 2006, oli Hämeenkoskella merkittävä kirjan julkistamistilaisuus. Sinusta, Aili, oli tehty elämäkertakirja nimeltä ”Aili Maria”, kirjoittajana Sinulle tuttu Aino Tuloisela. Kirjassa ovat elämänvaiheesi lapsuudesta vanhuuteen. Kirja ”ei jätä koskettamatta lukijaansa”, kuten sen takakannessa kerrotaan..

Ei voi jättää, onhan se Sinun elämäntarinasi.

Juhannusviikon torstaina lähdit Martti-poikasi saatamana veteraanikuntoutukseen. Sait perjantaina sydänkohtauksen ja Sinut vietiin Hämeenlinnan sairaalaan. Suomen suvenpäivänä, 26.6. vaiherikas, pitkä elämäsi päättyi ja pääsit Ikuiseen Suveen. Uskosi on muuttunut näkemiseksi.

Sinun valoisaa, hyvää olemustasi muistetaan ja Sinua kiittolisina kaivataan.

ANNA-LIISA
HEIKKILÄ,
serkkusi

Liisi Punkan muistolle

Liisi Punkka, o.s. Muumäki, syntyi toisena lapsena Aino ja Väinö Muumäen perheeseen Hämeenkyrön Kyröskoskella 1928.

Liisi solmi avioliiton Karjalan kannaksen Pyhäjärveltä siirtyneen Heimo Punkan kanssa vuonna 1951, joten pian vuonna olisi tullut 60 vuotta yhteistä taivalta.

Heimo sai kunnanrakennusmestarin viran Mouhijärven kunnalta ja perhe muutti Lempäälästä Mouhijärvelle. Mouhijärven kunnalta saatiin ostaa tontti, jolle rakennettiin omakotitalo. Perhe kasvoi ja Liisi joutui hoitamaan viisilapsisen perheen talouden.

Liisi osallistui aina kun kerkisi paikkakunnalla toimivan eläkeläisten kokouksiin, hänen sydäntään lähellä olivat myös sotaveteraanien asiat ja niinpä hän osallistui aktiivisesti paikallisen sotaveteraaniiyhdistyksen naisjaoston kokouksiin. Liisi jatkoi toimintaansa vielä eläkkeellä ollessaankin eläkeläistössä samoin kuin sotaveteraanien naisjaostossa sen lopettamiseen saakka.

Kun lapset kasvoivat eivätkä tarvinnut jatkuvaa huoltoa, Liisi hakeutui töihin Mouhijärven vanhainkotiin, jossa sitten työskenteli eläkeikään saakka.

Vakava sairaus vei Liisin sairaalakerroksille ja hän joutui olemaan sairaalahoitossa viimeisen elinvuotensa ajan. Liisi nukkui pois rauhallisesti tästä ajasta 8. päivänä toukokuuta 2010.

HEIMO PUNKKA

Pyhän kosketus

Osallistuin tänäkin vuonna Keuruun Juhannuskonferenssiin. Tämän kertaisen kokoontumisen aiheeksi oli valittu ”Pyhän kosketus”. Ensimmäisessä raamattu-luennossa puhuja selitti suomenkielistä merkitystä alkutekstin sanalle ”pyhä” = erotettu (Jumalaa ja Hänen palvelustaan varten), ottaen esimerkin mm. menneitten vuosikymmenien maalaiselämästä, jossa pyhäpäivä erotettiin viikon muista, arkisen aherruksen päivistä. Kun lauantai-iltana oli käyty saunassa ja oli puettu puhdasta ylle, arkiaskareet jäivät odottamaan pyhäpäivän yli.

Ja niin ajatukseni siirtyivät lapsuusajan tapahtumiin. Me kolmilapsinen sotaorpo-perhe asuimme yhteistaloudessa mummon ja Eemil-sedän, isän vanhapoikaveljen kanssa. Viikon arkipäivät Eemil oli töissä milloin metsässä tai pellolla, milloin puuhaili pihapiirissä. Mutta kun lauantai-iltapuolella hän oli käynyt saunassa, merkitsi se samalla sitä, että arkiset askareet saivat jäädä – hevosesta tietysti täytyi pitää huolta pyhänäkin. Naisväen kohdalla arjen ja pyhän ero ei ollut yhtä selvä. Karja täytyi ruokkia, lehmät lypsää ja keittiöhommat hoitaa myös pyhäpäivänä. Karjalaisen naisväen pyhäpäivän ruokahuoltoa tosin helpotti suuresti lauantaina paistetut piiraat ja muut uuniruokat.

Vaikka tarkoitukseni ei olekaan panna yhtäläisyyserkkeitä Eemil-sedän ja raamattuluennossa esiin nostettujen pyhien välille, ilmaisee edellä kuvattu käyttäytyminen jotain syvällä olevaa tietoisuutta jokapäiväisen arkisen elämän ja ihmistajun ulottumattomissa olevan elämän välillä. Jo lapsena alkanut kuulon heikkenemisen etenemisenäni kauniina kannustimena, eristi Eemil-sedän normaalista keskinäisestä yhteydenpidosta, mutta maailman tapahtumia hän seurasi mm. lehtien palstoilta hyvin tarkkaan. Viimeisinä elinvuosina pyhän kosketuksen kaipaus tuli puhuttelevalla tavalla esiin – äidin, Aune-mummon, Raamattu oli näkyvällä paikalla lehtipöydällä, ja sitä myös luettiin.

Apostoli kirjoittaa, Hepr. 11:4, Aabelista, joka ”vielä kuoltuaankin puhuu”, rohkaisuksi oikeasuuntaiseen elämänsenteesen. Samalla tavoin Eemil-sedän muisto on säilynyt mielessäni kauniina kannustimena, ututteraan aherrukseen arkipäivän tehtävissä, mutta myös ”pyhällä” oli oma sijansa. Toivon jokaiselle tällaisia ”pyhän kosketus”-kokemuksia Kauvatsalla tuttuja jälleen tavattaessa, niin kuin myös lauantain muistojen illassa ja erityisesti sunnuntain jumalanpalveluksessa.

PEKKA LAULAJAINEN

Kirjoittaja on Arvi ja Ida (o.s. Rouvinen) Laulajaisen vanhin poika, s. 1934 Salitsanrannalta. Isä haavoittui ja kuoli Sortavalan sotasairaalassa elokuussa 1943.

Riemuylioppilaat koolla 50 vuoden takaa

Terveiset uusille ylioppilaille Ikaalisten yhteiskoulun lukiossa 5.6.2010

Ikaalisten Yhteiskoulun lukion kevätjuhlaan saatiin tänä keväänä terveisiä 50 vuoden takaisilta ylioppilailta, kun juhlapuheen piti riemuylioppilas **Lasse Konkari Koski**.

Arvoisa, rehtori, tuoret ylioppilaat, hyvät naiset ja herrat. Minulla on ilo ja erityinen kunnia tuoda tähän juhlaan meidän riemuylioppilaiden tervehdys 50 vuoden takaa. Silloin v. 1960 sai valkolakin 23 abiturienttia. Suurin osa meistä aloitti oppikoulun syksyllä 1952. Keväällä 1952 Ikaalisten Yhteiskoulu oli viettänyt 50-vuotisjuhlaa.

Viimeisen puolen vuoden ajan on muisteltu monin tavoin myös 70 vuotta sitten käytyä talvisotaa. Otan tämän esille siksi, että suurin osa meistä riemuylioppilaista syntyi vuosina 1940 ja 1941. Valtaosa miespuolisista omaisistamme oli puolustamassa isänmaatamme 105 päivää kestäneessä sodassa.

Suuri osa Ikaalisten ja Jämijärven miehistä oli Karjalan kannaksella Laatokkaan laskevan Suvannon ja Taipaleenjoen rannoilla Sakkolan ja Pyhäjärven pitäjissä. Sieltä evakoon joutuneet perheet puolestaan päätyivät tänne Ikaalisten ja Jämijärven seuduille siirtolaisiksi. Itä-Kannaksen taisteluissa rintamalinja ei siirtynyt kilometriä enempää koko talvisodan aikana. Niinpä esimerkiksi Pyhäjärven pitäjää ei ole koskaan valloitettu. Moskovan rauhassa raja siirtyi silti 150 km Suomeen päin.

Sodista on kirjoitettu runsaasti paikallisestikin. Viimeisimpiä Taipaleenjoen taisteluiden kuvauksia on Vesa Karosen ja Panu Rajalan teos ”Yrjö Jylhä, talvisodan runoilija”. Siinä mainitaan mm. pataljoonankomentaja Waldemar Kilpeläinen, jonka tytär Lotta-Liisa on luokkatoveritamme. Martti B. Aimonen, Torsten Wegelius ja Otto Otava on myös nimetty useassa sotakirjassa johtajina.

Käydyt sodat merkitsevät myös sitä, että luokillamme oli sotaorpoja ja evakkoon joutuneita, joiden äidit ja omaiset olivat lujilla panostaessaan meidän tulevaisuutemme hyväksi.

Meistä tuli mm. upseereita, opettajia, hoitoalan henkilöitä ja erilaisia sihteereitä, jotka sijoittuivat ympäri Suomen. Vain muutama jäi kotiseudulle lähinnä maatalouden pariin. Aivovienti oli melkoinen täällä poispäin.

Koulunkäynti meidän ajoistamme on muuttunut täysin. Tämän päivän ylioppilas ei käytä kosmoskynää tai kalkkeripaperia. Aikamme hieno uutuuksia lasikutku on korvattu muistitikulla. Kännykät soivat

50 vuotta sitten ylioppilaiksi kirjoittaneista paikalle pääsivät Heikki Lammi (takana vas.), Matti Pihlaja, Arne Graeffe, Kaija Jokihaara (toisessa rivissä vasemmalla) Tuomo Lähteenmäki, Seppo Tukiainen, Pirjo Kulmala os. Orhanen (edessä vasemmalla), Eine Mäkinen os. Torkkeli, Jaakko Sarpanta ja Lasse Konkari Koski. Paikalla olleiden lisäksi vuonna 1960 valkolakin saivat: Mauri Cornér, Ulla-Maija Haveri os. Jämssä, Liisa Kuuri, Tuula Liukkonen, Aulis Mansoniemi, Pirkko Hakala os. Mansoniemi, Ulla Sillanpää os. Mäntynen, Paavo Nurmi, Kaija Piirainen, Marjatta Linnamäki os. Soukko, Ulla-Maija Aittoniemi os. Soukko, Aimo Urrila ja Tuula Salmi os. Vänni.

”Motto: Elämäntyönä tulevaisuus!”

missä tahansa. Meidän aikamme keskuksenhoitaja kyllä osasi neuvoa, missä talossa oli sianporsaita myytävänä. Tärkeä tieto tällä seudulla!

Kunniakas yhteiskoulumme elää jo pitkälle toista vuosisataa. Aikanamme koulua johti maineikas Heikki Kuhmonen, joka antoi myös neuvoja arkielämää varten. Pastori Timo Juntunen kertoi pojille sotajuttuja Kyrösjärven jäällä liikuntatunneilla. Saksan oppiminen tuotti monille hikiä hetkiä.

Penkkariajelussa mustalaisiksi pukeutuneina oli reen laidassa kuvaava teksti Mauri Sariolan kirjaa lainaten: ”Ei auta loitsu, eikä rukous!”

Eniten hyviä muistoja meillä lienee luokanvalvojastamme, maisteri Rauha Kallista. Hän hitsasi tämän porukan mm. jokavuotisilla luokkaretkillä, joista hienoin oli kesäkuussa 1957 kolmen päivän matka Tukholmaan. Tänäpäin täällä olemme yhdessä kahdettoista kertaa.

Keväällä suunnitelmissa oli myös se, että tänne oli tulossa muutama v. 1950 kirjoittanut ylioppilas. He joutuivat perumaan tulonsa. Metsänhoitaja Arvi A. Koivisto Pukarasta ja Porista kirjoittaa: ”Lähetämme kuitenkin tervehdyksen uusille ylioppilaille sekä teille varsinaisille riemuylioppilaille. Halunnet saattaa perille tervehdyksemme harkitsemallasi hetkellä!” Useimpien tuntema Korkeasaaren intendentti Ilkka Koivisto oli myös tällä luokalla.

Meillä entisillä opettajilla eräs motto oli ”Elämäntyönä tulevaisuus!” Teille

uudet ylioppilaat voimme vain suositella hyvien tapojen pitämistä kunniaa. Kohteliaisuus, rehellisyys, kiitos, ole hyvä, anteeksi jne. eivät maksa mitään, mutta voivat viedä pitkälle kilvoittellessanne omaa oksaa elämään varalle. Me olemme vanhempiemme tapaan pyrkineet investoimaan tuleviin sukupolviin.

Tahdistimet, tekonivelet ym. ovat nyt jokapäiväisiä elämämme edellytyksiä.

Olemme perinteiseen tapaan keränneet stipendin menestyneelle ylioppilaalle. Stipendiä luovuttamaan pyydän myös yhden luokkamme työstä eli Pirjo Kulmalan (s. Orhanen).

Tällä kertaa valinta oli helppo tehdä. Kutsun stipendiä noutamaan ylioppilas Teemu Sillanpään, jonka isoäiti Pirjo on!! Tervetuloa!

Puheen piti Ikaalisten Yhteiskoulun lukion kevätjuhlassa la 5.6.2010 riemuylioppilas Lasse Konkari Koski Nokialta. Hän on toiminut ikänsä luokanopettajana pääasiassa Nokian Koskenmäen koulussa vv. 1966-2001. Yhteys Pyhäjärvelle on hänelläkin. Aira ja Yrjö Inkisen pojan Pentin poika Sami on naimisissa Konkari Koskien vanhemman tyttären Anun kanssa eli Sami Inkinen on Lassen vävy.

Lisäksi Lassen Toivo-setä, Lauri-eno ja mahdollisesti Vilho-isäkin kuuluvat siihen joukkoon, joka taisteli talvisodassa mm. Keljassa ja Taipaleenjoen sekä Suvannon rannoilla.

Lasse on syntynyt Jämijärven Tykköön kylästä. Siellä asui myös runsaasti evakkoon joutuneita siir-

tolaisia hyvässä sovussa kantaväestön kanssa. Äkiseltään muistuvat 1940- ja 1950-luvulta mm. Torkkelit, Mulit, Taljat, Hyytiäiset, Sorvalit, Patrakat, Hinkkasat, Henttoset, Kukot, joiden perheiden lapsia oli kansakoulussa Lassen kanssa samaan aikaan Suurimaalla ja Tykköällä.

Ikaalisten Yhteiskoulussa Eine Mäkinen (os. Torkkeli), Seppo Tukiainen ja Lauri Anttonen sekä edesmenntyn Tauno Kukko (myöhemmin Honkala) olivat Lassen luokkatovereita.

Muilta luokilta mieleen jääneitä ovat Salme Rintala (os. Lappalainen), Heikki Elokiuru, Maire Kukko,

Martti ja Erkki Hannonen, Irma Kiuru, Pertti Pitkänen, Raija Holma (os. Patrakka), Seppo Dufva, Matti Kuronen, Mirja Akkanen ja Pekka Lehtimäki sekä edellä mainittu Pentti Inkinen, jotka ovat syntyneet Karjalassa ja useat Pyhäjärvellä.

Saara Hämeen-Anttila (os. Hannonen) y.o.ksi 1948. Pyhäjärveläisten ensimmäiset y.o:t aloittivat opintonsa Käkisalmen yhteiskoulusta, Anita Lehtimäki (os. Äijö) -50 ja Maija Virtanen (os. Savolainen) -51.

Muilla luokilla Kalevi Luukkanen, Laura Orhanen (os. Hiiri), Tellervo Brander (os. Lappalainen), Raimo Inkinen, Pekka Lappalainen, Ulla Ruosteenoja (os. Pitkänen), Aila Kaasalainen, Kaarina ja Tuula Tukiainen, Eeva Torkkeli, Aino Hinkkanen, Raija Inkinen, Jaakko Elokiuru.

Nuijan varresta

Karjala kiehtoo yhä

Itärajan ylitys on ikuinen puheenaihe. Matkan ennakkovalmistelut. Voimassaoleva passi on välttämätön moninaisten asiapaperien lisäksi. Muutaman viikon odottelu ja mahdollisten lisäselvitysten antaminen. Lähtövalmistelut illalla ja lyhyt yöuni varhaisen herätyksen takia. Pitkä ajomatka kohti itärajaa. Vielä lomakkeen täyttämistä ja kaiken tarkistamista. Aakkosjärjestyksessä odottelua ja jonotusta – tunti tai viisi tuntia – aikaa on. Viimeisen puomin noustessa matka kuitenkin jatkuu. Mihin aikaan ehditään majoittumaan ja ruokailemaan, on seuraava puheenaihe. Onneksi lähes kaikki matkailaiset suhtautuvat näihin asioihin ymmärtävästi ja huumorintajuisesti, muuten nämä edellä mainitut asiat

olisivat kuljettajille ja matkanjohtajille painajaisia, joka ”syö miestä molemmista päistä”, kuten eräs liikennöitsijä asian ilmaisi.

Ymmärrän hyvin niitä ihmisiä, joiden koti ja kotiseutu jäivät Karjalaan, eivätkä halunneet sinne lähteä matkustamaan. Näiden henkilöiden joukko käy yhä pienemmäksi ja he haluavat muistoissaan palata yhä uudelleen kauniiseen Karjalaan. Ymmärrän niitäkin henkilöitä, jotka kerran siellä käytyään näkivät jo kaiken. Mikä saa kuitenkin suuren joukon karjalaisia ja heidän ystäviään matkustamaan vuosi vuoden jälkeen sinne uudelleen? Karjala on maa, jota ei ole, mutta onko siellä sittenkin jotakin tutkimatonta, joka kiehtoo yhä?

Jo Karjalan kunnalla lehtii puu,
jo Karjalan koivikot tuuhettuu.
Käki kukkuu siellä ja ja kevät on,
vie sinne mun kaipuu pohjaton.

Ma tunnen vaaras ja vuoristovyös’
ja kaskien sauhut ja uinuvat yös,
ja synkkäin metsies aarniopuut,
ja siintävät salmes ja vuonojes’ suut.

Tai läksin kylihin urhojen luo,
mis’ jylhillä vaaroilla asuivat nuo,
näin miehet kunnon ja hilpeän työn,
ja näin, missä sykkii Karjalan syön.

Tervetuloa Vpl.Pyhäjärvi-juhille!

YRJÖ S. KAASALAINEN
Säätiön hallituksen pj.

Valmistuneita

Petri Salo on valmistunut lääkäriksi Turun yliopistosta 19.5.2010. Vanhemmat Terttu ja Matti Salo Järvenpäästä, Tertun vanhemmat Hely ja Paavo Pärssinen Huittisista. Paavon vanhemmat Aino ja Toivo Pärssinen Huittisista / Pyhäjärven Keljasta.

Anne Viveka Salonen on valmistunut lastenkirurgiksi Tampereen yliopistosta 30.10.2009. Annen vanhemmat Matti ja Irma Salonen o.s. Rajala. Annen isoäiti Elma Rajala o.s. Karjalainen on syntynyt Vpl Pyhäjärven Rotjanlahdessa, vanhemmat Elisa ja Antti Karjalainen Annen isän äiti Martta Salonen o.s. Lamppu on syntynyt Sakkolan Ojaniemessä, vanhemmat Helena ja Nikolai Lamppu.

Nina Pohjolainen valmistunut tradenomiksi (liiketalous) Tampereen ammatikorkeakoulusta.

Minna Lavikko (o.s. Pohjolainen) valmistunut terveystieteen maisteriksi Tampereen yliopistosta. Vanhemmat Sirkka ja Pertti Pohjolainen. Isovanhemmat Viivi Pohjolainen ja Eino Pohjolainen (Monttua).

Ylioppilaita

Ylioppilaaksi kirjoitti **Marko Laitinen** Lahtakylän Lukiota. Vanhemmat Leena ja Olli Laitinen. Isovanhemmat Laina ja Sulo Musakka. Sulo oli lähtöisin Vpl Pyhäjärveltä Salitsanrannan kylästä.

Hääpäiviä

Verner ja Hilppa Rautainen viettivät 10.6.2010 60-vuotishääpäiväänsä kotonaan Laviassa.

Tervetuloa Kouvatsalle

Kokemäen seurakunta
toivottaa kaikki
Pyhäjärvijuhliin osallistujat
tervetulleeksi Kouvatsan
kirkkoon

K O K E M Ä K I

koe Kokemäki - sen joki ja väki

www.kokemaki.fi

Gulf Kouvatsa

Polttoainetta
Kahvio
Huoltamo

Yttiläntie 255
32920 KAUVATSA
02-556 1139
www.gulfkauvatsa.fi

Älä aja ohi!

Mantan Jokikahvila

Kokemäenjoen Kyttälän haarassa.
Avoinna kesä- ja elokuussa
viikonloppuisin ja heinäkuussa joka
päivä klo 15 -20

www.mantansaari.net

KOKEMÄEN
Osuuspankki

PELTIKATTEET - SEINÄPROFIILIT
JAAKKO-TUOTE OY

PENKKIMÄKI OY
RAUTA - MAATALOUS www.penkkimaki.fi
KIIKOINEN
Tilaa meiltä edullisesti!
puh 0207 98 3500

**KOKEMÄEN
APTEEKKI**

Puh. 02-546 4312 Fax 02-546 4292
S-posti: kokemaen.apteekki@salnet.fi
www.kokemaenapteekki.fi

AVOINNA:

Arkisin 9 - 18
Lauantaisin 9 - 14
Jouluaattona 9 - 13
Juhannusaattona .. 9 - 13

*Asiantuntevaa palvelua
jo vuodesta 1893*

MY-TRADING

www.my-trading.fi

KAUVATSA
Me palvelemme

Turun Juva Oy

**Ilmarisenkatu 18 A
20520 TURKU**

Puh (02)278 3000
Fax (02)278 3001

**metsänhoitoyhdistys
TELJÄ**

Arvoa metsällesi

www.mhy.fi/telja

Tervetuloa palveltavaksi

PUUTYÖ-PAJA

Asko Leppänen
Puusepäntyöt

Harhontie 678
32920 KAUVATSA
☎ 556 1334

S-Etukortti
S-Förskort
4318 7001 2345 6789
MEKALAINEN MARI
OSUUSKAUPPA 1234 123456

Bonusta jopa 5 %.
S-Etukortilla maksaessasi myös 0,5 % maksutapaetua.

MARKET

Kokemäki, ma-pe klo 7-21, la klo 7-18, su 12-18
Haapionkatu 14, puh. (02) 625 2686

K SUPERMARKET TELJÄNPORTTI

Tavallista parempi Ruokakauppa

Kokemäki, Teljänportinkatu 3, puh. 0207 474800
Palvelemme ark. 7-21, la 7-18, su 12-18

LÄHI VAKUUTUS

UTU ELEC Oy
Taloudellisesti kestäviä ratkaisuja
sähköverkkojen rakentamiseen

UTU PL 20 • 28401 ULVILA PL 13 • 04251 KERAVALA
puh. (02) 550 800 puh. (09) 274 6420
fax (02) 538 8658 fax (09) 2746 4270

www.utu.eu

TAXI
050 5455640

PUUAITTA
040 7242859

PUUTA HEINÄÄ

MAATALOUSYHTYMÄ LÄHDE KOKEMÄKI

Luotettavaa asianajotoimintaa jo vuodesta 1973

ASIANAJOTOIMISTO HANNU KNUUTILA
Asianajaja, varatuomari Hannu Knuutila

Antinkatu 15 C 2. krs, 28100 Pori
Puh. (02) 632 6111, 633 5352 Gsm 0400 530 835
hannu.knuutila@dnainternet.net Faksi (02) 633 8296
hannu.knuutila@hannuknuutilaky.fi www.hannuknuutilaky.fi

www.vplpyhajarvi.fi

SÄHKÖSUUNNITTELUA JO VUODESTA 1980

INSINÖÖRITOIMISTO TUOMO HINKKANEN KY
YLIOPISTONKATU 37 C 20100 TURKU
puh. (02) 238 2600 GSM 0400 440 147

SUUNNITTELUTOIMISTO HINKKANEN

* Rakennussuunnittelu * Kunto- ja kustannusarviot
* Työn valvonta * Jämerä-talopakettiedustus

Kauppakuja 2, 47200 Elimäki
puh. 05-3776 777 fax. 05-3776 666
e-mail: toimisto.hinkkanen@pp.inet.fi

Työkaluja työttömyysturvaan

AYT

Varattu

PYHÄJÄRVI-tuotteita

* Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön 60-vuotishistoriikki. 136 sivua, runsaasti valokuvia ja muisteluja niin säätiön alkuaikojilta kuin eri paikkakunnilla pidetyistä juhlista ja muista pyhäjärveläisten tapahtumista. Hinta 20 euroa + postikulut.
* Isännänviiri (suunnittelu Kaarle Viika) koko 45x400 cm. Hinta 75 euroa + postikulut
* Vpl. Pyhäjärvi pöytästäandaari (suunnittelu Kaarle Viika) jälleen saatavana hinta 42 euroa + postikulut.
* Reino O. Kukko ja Kaarle Viika, Vpl. Pyhäjärvi v. 1989 ilmestynyt kuvateosta edelleen saatavissa. Runsaan kuvamateriaalin lisäksi kirjassa on laaja historia-

Hanki Pyhäjärvi-tuotteet juhlilta Kauhatsalta ilman postikuluja!

osuus entisestä kotipitäjästämmä sekä murrenastosta selityksineen. Hinta 25 euroa + postikulut.
* Kari Uusitalo ja Mauri Vanhanen Kaiku-urheiluseuran historiikki. Hinta 10 euroa + postikulut.
* Tilaukset säätiön asiamies Pirjo Kiiala puh. 044-2815047 pirjo.kiiala@luukku.com

Vaakunapaitoja, dokumenttielokuvaa Muistojen järvi ja seuran historiikkia on edelleen saatavana. Hanki edullisesti esim. matkaryhmällesi tai sukkokoukseen osallistujille yhdistävä Vpl. Pyhäjärven vaakunapaita! Tilaukset Kaarina Pärssinen 040-519 3036, e-mail kaarinaparssinen@gmail.com tai Kaisa-Liisa Korhonen 050-590 5433, e-mail kaisaliisa.korhonen@kolumbus.fi
Aidon värisellä Vpl. Pyhäjärven vaakunan kuvalla ja tekstillä PYHÄJÄRVI VPL varustettua, erittäin hyvälaatuista T-paitaa löytyy joko valkoisena tai helmenharmaana, koot S, M, L, XL, XXL ja XXXL, hinta 12 eur/kpl, jos tilaat kerralla 10 paitaa saat ne yhteishintaan 100 eur. Dokumenttielokuva Muistojen järvi vuosilta 1939-44 Pyhäjärvellä, jäljellä DVD-versiota rajoitettu määrä 20 eur/kpl. Vpl Pyhäjärvi-seuran 50-vuotishistoriikki, erikoistarjouksena 10 eur/kpl. Postitettaviin lähetyksiin lisätään postituskulut, noudosta Karjalatalolta voi sopia (ei kuluja). Tuotteita saatavana myös pitäjäjuhlilla Kauhatsalla. - Vpl. Pyhäjärvi-seura ry.

Karjalaiset juhlivat laulaen liittonsa 70 vuotta

Karjalan Liiton 70-vuotisjuhlavuosi huipentui viikkoa ennen juhannusta Helsingissä vietettyihin Karjalaisiin Laulujuhliin. Juhlapäivinä oli runsas ohjelmatarjonta, jossa pääosassa olivat musiikki ja lapset. Juhlilla mm. ensi esitettiin muusikko **Sari Kaasisen** tilaustyö Ilon Pitoa. Esiintyjinä olivat mm. **Hanna Pakarinen**, **Jaakko Ryhänen**, **Sari Kaasinen** ja **Otava**, Karelia-puhallinorkesteri ja karjalainen suurkuoro. Lapsia houkuteltiin monipuolisella ohjelmalla tutustumaan karjalaisuuteen.

Karjalan Liiton puheenjohtaja **Markku Laukkanen** muistutti, että keskustelu Karjalasta on osa suomalaista itsetilitystä sodan jälkeiseen aikaan. Karjalan Liitto toimii Karjalan kysymyksessä Suomen ulkopoliittisen linjan mukaisesti ja niillä keinoin, mitä sillä kansalaisjärjestönä on.

Juhlille esittämässään valtioneuvoston tervehdyksessä pääministeri **Matti Vanhanen** kiitti Karjalan Liittoa sen tekemästä työstä ja vastuullisesta suhtautumisesta moniääniseen Karjala-keskusteluun.

Valtioneuvos **Riitta Uosukainen** totesi juhlapuheessaan, että Venäjällä ei ole Karjalan kysymystä, joten keskustelukumppania palautuskeskustelussa ei ole.

Sen sijaan Uosukainen kehotti kaikkia karjalaisia ”juurihoitoon”, etsimään juuriaan ja nauttimaan karjalaisuudesta sellaisena kuin on. Evakkosukupolvien mahdollisesti kokemaa häpeää ei seuraavien sukupolvien tarvitse tuntea.

Ohjelmassa oli myös karjalanpiirakka- ja kyykkäkisailua, maraton, yhteislaulu- ja kirkkokonserteja, lastentaapahtumia ja karjalaisten sukujen ja karjalaisten pitäjien esittelyä. Näyttävä kulkue marssi halki kaupungin. Viikonlopun tapahtumat kokosivat yli 20 000 juhlijaa. Juhlien myötä Karjala ja karjalaisuus sai paljon uusia ystäviä. Vuoden 2011 karjalaiset kesäjuhlat juhlat vietetään Turussa.

MERVI PIIPPONEN

Juurihoitoa ja karjalaisen kulttuurin rikkautta

Valtioneuvos Riitta Uosukainen ihasteli upeita juhlia, joiden painopisteinä olivat nuoruus ja kulttuuri, etenkin musiikki, ja monet muut elementit kansallispukuineen ja lippukulkueineen.

- On komeaa puhua sellaisen heimon edessä, joka on suoriutunut polvesta polveen lähes mahdottomasta ja selviytynyt pystypäin. Voimme myös kertoa Wanhan Viipurin suvaitsevuuden mallista: neljä kieltä ja monta uskontoa rinnakkain, kulttuuri kassaan.

- Suomen historianopetuksessa tulisi selvittää karjalaisten vaiheet ja kertoa, mitkä alueet ovat nyt ja historiallisesti, miten ne ovat syntyneet, mikä on karjalan kieli ja mitä karjalaiset suomen kielen murteet. Mitä on karjalainen kulttuuri muiden suomalaisten heimojen kulttuurin rinnalla. Tutkimusta on jo nyt.

Karjala-kysymyksestä Uosukainen muistutti puhuneensa Venäjän liittoneuvostoa myöten; ja sujuvasti siellä kuuntelivat.

- Olen samaa mieltä kansleri Kauko Sipposen kanssa: ”Venäjällä ei ole Karjalan kysymystä. Ilman Venäjää ei keskustelu Karjalan palautuksesta johda mihinkään. Palautustoiveita heikentävät Kiviston ja Uraan öljysataman rakentaminen sekä Nord Stream -kaasuputken upottaminen Suomenlahteen Viipurin länsipuolella. Lähes puolet Venäjän viennistä ulkomaille tulee kulkemaan Viipurin lähistöltä.”

- Mutta syvimpiä tunteitamme me karjalaiset emme kiellä. Niitä on loukattu, eikä vääräys muuksi muutu. Olin onnellinen, kun presidentti Martti Ahtisaari viisaassa Nobel-puheessaan kertoi karjalaisten tilanteesta ja tunnoista.

Vuoden uudissanoja oli ”kaappikarjalainen”.

- On paljon tuntemattomia tai puoli- tai neljänneskarjalaisia, joille nämä juuret ovat tulleet uusina. Takana on ollut kätkemistä ja häpeää evakkoperheissä. Nyt kutsun kaapista juurihoitoon. Tule sellaisena kuin olet. Karjalaisuutta ei tarvitse määritellä, eletään vain karjalaisittain, siis ihmisiksi. On vilkkaita karjalaisia, on jopa juroja; meidän erikoislahjamme on kuitenkin tunteiden näyttäminen ja tunteisiin uskominen, niiden arvostaminen. Tunteiden köyhtyminen on kohtalokas köyhyyden laji, ja se leviää tasavallassa niin, että kynsisyyden jääpuikot kilisevät.

- Meille on delegoitu ilon lahja, mie – sie -kansa saa elää omana itsenään. Hiljaista iloakin on; ”ilossellää pittää vaik päivää vähemmä.”

Nuorten esittämien kansantanssien osuus on aina iloista, värikästä katseltavaa. Kuva: Katariina Kalliomäki.

Kannamme ylpeinä karjalaista perintöä

Karjalan liiton pj, kansanedustaja Markku Laukkanen totesi, että vuoden kesäjuhlat ovat olleet Karjalan liiton 70-vuotisjuhla-vuoden kohokohta.

- Olemme tulleet suurella joukolla pääkaupunkimme näyttämään, miten upeasti heimokulttuurimme karjalaisuus jaksaa ja miten paljon meitä karjalaisii on.

- Me kannamme ylpeinä sitä perintöä, joka 70 vuotta sitten liiton perustamisesta alkoi. Viipurin läänin maaherra Manner piti perustamiskokouksessa tunnetun karjalainen valpas ja nopea äly, vireä ja myöskin kestävä toimintahalu, rohkeasti ja taitavasti yhdistelevä mielikuvitus, hyvä taloudellinen vaisto, lämmin sosiaalinen mieli, herkkä sielu - se myös tietää, mitä Suomen kansa ja maa on menettänyt maaliskuun kolmantenatoista”. Näitä

kaikkia hienoja karjalaisuuden ominaisuuksia olemme tarvinneet tämän juhla-vuoden tapahtumien rakentamisessa, totesi Laukkanen kiittäen niitä monia tahoja ja taloilaisia, jotka juhlan järjestelyistä huolehtivat.

- Laulu ollut karjalaisille aina apuna iloissa ja suruissa. Tiedämme että yksi laulu saattaa puhutella enemmän kuin tuhat sanaa. Musiikki ja lapset, ne ovat edelleen karjalaisyhteisön keskeisiä elementtejä. Heitämme haasteen muille heimoille ja maakunnille suomalaisen laulujuhla-perinteen vahvistamiseksi ja laajentamiseksi tulevaisuudessa yhteistyösä.

- Liiton juhla-vuoden merkeissä olemme pystytäneet patsaan asutustoinnalle ja sen tekijöille, muistutti Laukkanen viitaten Veikko Vennamon vastapaljastettuun muistomerkkin Lapinlahdella.

- Karjalaisten sijoittaminen haluttiin hoitaa ja sen mahdollisti se suuri yhteiskunnallinen tahtotila, joka asian ympärille maassamme syntyi. Suomeen ei syntynyt siirtolaisleirejä, vaan karjalaiset saattoivat aloittaa itsenäisinä, tasavertaisina suomalaisina isänmaan jälleenrakentamisen sodan jälkeen uusissa oloissa, omassa tuvassa, omalla luvalla.

Seitsemän vuosikymmentä näkyvää järjestötyötä ja kansalaistoimintaa on pitkä aika.

- Tänä voimme ylpeinä sanoa, että työ tekijänsä kiittää. Monet tavoitteemme ovat toteutuneet samalla kun toiminnan painopisteet ovat uusiutuneet ja muuttuneet. Karjalaisväestön elinolojen edunvalvonnasta on siirrytty yhä voimakkaammin kulttuurijärjestön suuntaan näkyvin tuloksin.

- Karjalaisen järjestöyön kantavia voimia tänä päivänä ovat edelleen vahva yhteenkuuluvuuden tunne ja vapaaehtoisesta kansalaistoiminnasta saatava sosiaalinen pääoma. Kansalaistoiminta on valtava demokraattinen voimavara, joka toimii virallisen hallintoyhteiskunnan rinnalla ja vastapainona. Tässä ominaisuudessa panoksemme maamme sodanjälkeisen ajan arvoinnissa on ollut keskeinen.

- Olemme nostaneet julkiseen keskusteluun monia sodan jälkeisen ajan kipeitä kansallisia kysymyksiä kuten Karjalan menetys ja sii-

hen liittyvä palautuksen unelma, siirtoväen kohtelu uusilla asuinsijoilla ja pitkään kestänyt pakkoväen nimen historian. Karjala on osa ulkosuhteiden ja kansallisen itseymmärryksen historiaa Tätä kansallista itsetilitystä omaan lähihistoriaamme meidän karjalaisten ja kaikkien suomalaisten tulee jatkaa.

Laukkanen sanoi huomioineensa ilolla pääministeri Matti Vanhasen arvion Karjalan liiton keskeisestä roolista Karjalaan liittyvän keskustelun vastuullisesta hoitamisesta.

- Tähän voi vain sanoa karjalaisen sananparren tavoin, että ”jos mie oisin eilen kuolt ni en ois tuotakaa kuult”.

- Me katsomme luottavaisina tulevaisuuteen. Uskomme asiaamme, uskomme että Karjalalla ja karjalaisuudella on edelleen sitä vetoa, joka on kulttuurisesti innoittanut taiteilijoiimme kaikkina aikakausina. Karjalasta kirjoitetaan enemmän kuin koskaan, uusia sukuseuroja perustetaan, jäsenmäärämme on kasvussa, juuret ja karjalaisen elämänperinnön vaaliminen kiinnostaa uusien sukupolvien karjalaisia.

- Samoin karjalan kieli, jolle olemme saaneet uuden toivovamman statuksen ja arvostuksen, joka kannattaa kielen säilymistä osana karjalaisen kulttuurin moninaisuutta ja rikkautta.

- Tämän päivän karjalaisuuden voi kohdata myös verkkoyhteisöissä, sosiaalisessa mediassa, jossa etsitään juuria, omaa identiteettiä ja kokoonnutaan saman ajattoman heimoaarten ympärillä. Karjalaisuus osoittaa liiton juhla-vuonna monisatavuotisena kulttuurina kestävyytensä ja voimansa niin kansallisen kulttuurin kulmakivenä kuin väriläikkänä monikulttuurisessa Euroopassakin.

Pääjuhlan kutsuvieraita, arkkipiispa Leo, Karjalan Liiton toiminnanjohtaja Satu Hallenberg, valtioneuvos Riitta Uosukainen ja liiton puheenjohtaja Markku Laukkanen. Kuva: Kaarina Pärsinen.

Miltä tuntui, kun vihittiin – lippu kertokoon

Pyhäjärveläisten vuoro tuli, kun Sari Kaasinen ja Hanna Pakarinen olivat heläyttäneet nykypäivän kansanlaulunsa, suukuoro pajattanut Kaasisen moniosaisesta sävellyksestä jotain, mistä ei saanut selvää, pääministeri Matti Vanhanen esittänyt valtiovallan tervehdyksen ja Karelia-puhallinorkesteri töräytellut torviaan. Kohokohta avajaisjuhlassa. Niin meistä – lipunkantajasta, airueista ja lipusta – itsestämme tuntui, että lähes parituntinen Laulujuhlien avajaisohjelma huipentui osuuteemme neljän Karjalan Liiton jäsenseuran uusien lippujen vihkimisessä.

Kyllä odottavan aika oli pitkä. Seremonian askelluksia harjoiteltiin päivemmlä. Hitaasti vihreän tekonurmen yli kävelen, Suomen lipulle kunnia tehden, ruodussa pysyen kuljettiin kohti esiintymislavaa, jonka lähellä piispat odottivat vihittäviä.

Sokerista tehtyjä ne juhlijat, jotka kymmenen minuuttia ennen vihkimistä rapsahduttanut hetken kestävää sadekuuroa säikähtivät. Suotta pakenivat katsoimasta sisätiloihin. Kyllä vaan, joku paikalla ollut liivahti jo sitäkin ennen kohti kotiaan prinsessahäitä tel-

karista tuijottamaan?

Vihkiminen mikä vihkiminen. Samoilla minuuteilla kuin Hänen korkea-arvoisuutensa vihittiin Danielinsa kanssa, vihittiin Meidän Lippu. Eivätkä kaikki mokomat ymmärtäneet, että Lippu vihitaan vaan yhden kerran. Prinssessoista ei ole varmuutta. Vaikka pyhäjärveläisinä olemme valmiita naapurimaan tulevalle kuningatar Viktorialle suomaan ikuisen onnen.

Avajaisissa kerrottiin olleen 1500-1700 juhlijaa. Kun Finnair Stadiumin katsoomoon mahtuu 10 000, nuo tähteenä siitä joukosta juhlan lopulla lipun vihkimisseremoniaa seuranneet näyttivät niin piskuiselta porukalta, että teki mieli hihkaista heille: No tulkaa kaikki hörppäämään vihkiäiskahvit kanssamme!

Vihitty lippu tasavertaisena mukaan tilaisuuksiin

Kun piispat, Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa Leo ja luterilainen emerituspiispa Voitto Huotari askelsivat vihittävien luo, meitä airuita tutistutti polvista. Historiallinen hetki painui mieleen. Pilvinen kesäpäivä ei tilanteen juhlaallisuutta murentanut.

Mitään en siitä muista,

mitä lipulle sanottiin. Kysyttiinkö häneltä (die Fahne) jotain? Lupasiko hän jotain, jos, niin kenelle?

Sen muistan jotenkuten, että meille lipun haltijoille muistutettiin lipun arvokkuudesta ja pyhydestä vahvan karjalaisen perinteen symbolina. Lipun edustamien arvojen vaalimisen tärkeydestä ja velvoittavuudesta. Vahvasta siteestä kotiseutuun.

Varmaa on nyt vain, että Keravan Karjalaseuran, Ovaskan sekä Sikiön sukuseurojen ja Vpl. Pyhäjärvi-seuran liput on nyt virallisesti vihitty käyttöön. Ja heti seuraavana päivänä nämä vastavihityt liput esitetyivät noin 260 lipun rinnalla Laulujuhlien juhla-

kuudessa ja pääjuhlan vaikuttavuudeltaan häkellyttävän upeassa lippulinnassa. Meidän seuramme lipun paikka oli pitäjaseurojen ryhmässä, lähekkäin Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön juhlin tuoman, meidän lippumme esikuvana toimineen Vpl. Pyhäjärvi -tekstillä varustetun, Kaarle Viikan aiheen pohjalta aikoinaan valmistetun lipun kanssa.

Kun päiväjuhla oli ohi, lippu sujahti ruskehtavaan kangaskoteloon, kanto-

hihna toiseen ja uinuva arki

Vpl. Pyhäjärvi-seuran lippua vihkimässä arkkipiispa Leo ja emerituspiispa Voitto Huotari. Lippua kantaa seuran kunniapuheenjohtaja Juhani Forsberg, airueina Anja Pärssinen ja Kaarina Pärssinen. Kuva: Veikko Miikkola.

alkoi. Ennen ensi kesänä Turussa järjestettäviä Karjalaisia kesäjuhlia lippumme pääsee esiintymään omissa tilaisuuksissamme. Jos nyt ei saunaillassa Kesäkodilla, niin syys- ja kevätkokouksissa kuitenkin. Kuka ties lippu pääsee tuuletuttamaan sankarihaudoille Pyhäinpäivänä tai toukuussa kaatuneitten muistopäivänä.

KAARINA PÄRSSINEN

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry:n lipun selitys:

Suorakaiteen muotoisessa lipussa poikittain kahtia jaettu kenttä, jossa alaosa on musta ja yläosa punainen. Punaisen ja mustan rajapinnan päällä, lipun keskellä kullan värinen neliö, joka kuvaa tylppäkärkisen mustan ankkuriristin koristamaa lyhtyä. Lyhdyn yläpuolella kaksi kullan väristä, irtonaista, toisiaan vastaan iskevää käsi-vartta, joista oikea pitelee miekkaa, vasen käyrää sapelia. Lyhtyaiheen alla mustassa kentässä on kullan värinen teksti VPL. PYHÄJÄRVI-SEURA RY

Kesäjuhlilla tekijöitä ja taitajia moneen lähtöön Talkoolaiseksi taas kun tarvitaan

Tänä vuonna neljä päivää kestäneet Karjalaiset kesäjuhlat järjestettiin Helsingissä Karjalan liiton 70-vuotisjuhlavuoden kunniaksi Karjalaisina Laulujuhlina. Vastuussa oli Karjalan Liitto yhteistyössä jäsenseurojen kanssa. Aiempina vuosina kesäjuhlien pitopaikalla toimiva Karjalaisseurojen piiri jäsenseuroineen on vastannut yhdessä KL:n kanssa juhla järjestelyistä. Viime vuonna Kuopio, 2008 Oulu, 2007 Tampere jne. Talkooväkeä on tarvittu joka vuosi satoja henkilöitä. Niin tulee olemaan ensi vuonnakin, kun juhlat ovat Turussa.

Helsingissä meitä talkoolaisia oli kaikkiaan noin 200. Talkoosioita koordinoi **Eevaliisa Kurki**, vilkkaasta toiminnasta tunnetun Hyvinkään Karjalaseuran puheenjohtaja ja Uudenmaan piirin karjalaisseurojen piirin varapuheenjohtaja.

“Kyllä mie vaan niin hullu olen, että heti lähen kun taas tarvitaan”, vakuutteli kipeitä varpaitaan ja krampapaavaa selkäänsä hetkeksi venyttelemaan vetäytynyt talkoolainen. Hän toimi muonitusporukassa. Muonitusta veti talkoolaisena alan ammattilainen, keittiömestari **Pekka Pärssinen**.

Lujilla jo pelkästään fyysisen kestävyuden riittämisessä oltiin myös monessa muussa pisteessä. Rakennuksesta ja kuljetuksesta vastanneen **Vesa Hyytiäisen** sekä opasteista ja Töölön kisahallin juhla varten tarvittavien rakenteiden suunnittelusta ja toteutuksesta vastanneen tiimin vetäjä **Olli Saatsin** urakat alkoivat jo paljon ennen juhla ja olivat erittäin vaativia. Kisahallissa toimivat juhla kansi, ruokailu- ja kahvilatilat, infopisteet ja Karjalainen tori. Ennakkoon tehtiin lujasti töitä myös monessa muussa talkoolaisporukassa niin juhla kansi-asiasta kuin valmistellessa pitäjän näyttelyä ja -infopistettä.

Talkoolainen ei töitä valikoi. Jos toimistotyötä ei juuri sinä hetkenä ole tarjolla, voi tarttua silitysrautaan ja laitella kuntoon talkoolaisen työasuina joissain pisteissä juhlien aikana käytettyjä fereisejä. Monenlaista lippusta ja lappusta on leikeltävä, materiaaleja koottava ja raahattava paikoilleen,

Kun juhlat pääsivät käyntiin, oli ilo palvella ja opastaa niin seminaareihin tulleita, oikeata reittiä Kisahallilta Senaatintorille juhla kulkueen järjestäytymispaikkaan etsinyttä vieraspaikkakuntalaisia, kuin tietonälkänsä juhille ensikertalaisena tyydyttämään tullutta.

Ensi vuonna Turussa ovat taas toiset tekijät ja toiset talkoolaiset. Tätä tilapäistyötä, missä palkkana on hyvä mieli, juhille tulleiden hymy ja korvissa soiva karjalaisten haastajien iloinen puheensorina, voi lämpimästi suositella.

KAARINA PÄRSSINEN

Sastamalan karjalaisten kirkkopyhä juhlisti 70-vuotista Karjalan Liittoa

Samaan aikaan kun Helsingissä laulettiin karjalaisilla laulujuhlilla, vietettiin Sastamalan Vammalassa Karjalaseuran omaa kirkkopyhää. Tyrvään kirkko, joka palveli juhla kirkkona, oli täytynyt runsaasta karjalaisesta väestä, kauniista kansallispuvuista päätellen.

Messussa saarnasi kirkkoherra **Ari Paavilainen**, sukujuuriltaan Kaukolasta. Veisuuta johti **Päivi Vuoristo**, kanttori juuriltaan vpl Pyhäjärveltä. Tekstin lukijoina toimivat **Pertti Hakkanen** ja **Katri Pajunen**, molemmat vpl Pyhäjärveläistä alkujuurta. Kolehdiin kannossa avustivat **Ritva Heikkilä**, **Irja Kärki** ja **Rauno Pajunen**.

Messun jälkeen suoritettiin kunniakäynti Karjalaan jääneiden muistomerkillä. Sepeleen laskivat seuran puheenjohtaja **Pekka Salonen**, **Helka Mäkelä** ja **Katri Pajunen**. Juhla kansi laulettua kiitosvierren ”Kiitos sulle Jumalani” siirryttiin seurakuntatalolle, jossa kahvituksen ja maukkaiden piirakoiden jälkeen saatiin kuulla uunituoreet terveiset Pyhäjärveltä rovasti **Mirja Tenkasen** tuomana.

Runsaan musiikillisen ohjelman jälkeen tilaisuus päätettiin yhteisesti laulet-

Seppelpartio alttarilla, vas. Helka Mäkelä, Pekka Salonen, Katri Pajunen. Alakuvassa sepeleenlasku muistomerkillä.

tuun Karjalan kunnailla - lauluun. Jäämme odottamaan koska se käkönen kukkuu tääl-

lä Pirkanmaalla...kyl se kukkuu viel!
PEKKA SALONEN
seuran paimen

Suvannon seudun pitäjäyhteisöt kulttuurikerrosten äärellä Käkisalmissa

Suvannon seudun pitäjäyhteisöjen edustajilla oli tänä keväänä tutustumisvuorossa Käkisalmi. Syvälistä tietoa alueen vaiheista kertoivat arkeologi **Aleksandr Saksa** ja geologi **Matti Saarnisto**, jotka johdattelivat mukana olleet kulttuurikerrosten äärelle. Matkan kantavana teemanä oli menneisyys, nykyisyys, tulevaisuus.

Järjestelyistä vastasi Käkisalmi-Säätiö, jonka edustajista **Marja Huovila** ja hallituksen pj. **Erkki Heiskanen** olivat koonneet massiivisen määrän taustatietoa sekä etukäteen että matkan ajaksi. Seitsemän Suvannon seudun pitäjää, Käkisalmi, Metsäpirtti, Vpl. Pyhäjärvi, Rautu, Räisälä, Sakkola ja Vuoksela olivat edustettuina 26 hengen ryhmässä.

Viipuria tutuksi

Geologian professori **Matti Saarnisto** on toimittanut teoksen *Karjalan synty. Viipurin läänin historia*. Matkalla hän valaisi Muinais-Laatokan muuttumista vuosituhansien aikana tämän päivän muotoon. Saarnisto totesi useaan kertaan, että lisätietoja löytyy erinomaisesti asiantuntijoiden kirjoituksista kootusta Karjalan synty teoksesta.

Saarniston hyvä ystävä, Karjalan arkeologi, FT **Aleksandr Saksa** (Venäjän tiedeakatemia, Novgorodin yliopisto) totesi Viipurin kaivauksista kertoessaan sen olevan vähiten tunnettu Hansa-kaupunki.

Saksa kertoi aloittaneensa Viipurissa kaivaukset 1998 ja on jatkanut niitä edelleen. Esiin on tullut runsaasti uutta tietoa kaupungin muodosta ja kasvusta sekä ihmisten elintavoista. Kaivauksissa on löydetty puisia rakennuspohjia tunnetun historian alapuolelta. Niissä on löytynyt Hansakaupunkien ketjuun kuulunut vanha Viipuri.

Matti Saarnisto on ollut mukana ottaen kulttuuri-kerroksesta ajoitusnäytteitä radiohiilianalyysiin sekä siitepöly- ja siemenanalyysiin, joiden avulla selvitetään vanhan Viipurin ja sen ympäristön maanviljelyn ja karjanhoidon historiaa sekä jäljitetään kauppa-ym. yhteyksiä Itämeren piirissä ja kauempanakin.

– Vanhinta Viipuria etsitään ja sen sijainti kiinnostaa historioitsijoita, arkeologeja ja se on päämotiivi minun, geologin, mielenkiintoon Viipurin arkeologisiin tutkimuksiin, painotti **Matti Saarnisto**.

Käkisalmen Suotniemi ja linna

Käkisalmeista tehtiin vene- matka Suotniemeen, missä

oli omat erikoisuutensa. Siellä sijainneen fajanssitetään tuotteet ovat haurautensa vuoksi nykyään harvinaisuuksia, joista keräilijä saa maksaa sellaisen löytäessään. Saarnistoa askarrutti fajanssituotteisiin käytetyn saven alkuperä. Tehasta kirjoitetussa kirjassa todettiin suuren osan olleen tuontitavaraa Euroopan eri maista.

Lelumäen kalmiston kanssa samalla mäellä oli joitakin kuppikiviä. Ne ovat maakiviä, joihin on tehty matalia, halkaisijaltaan keskimäärin 5-10 cm kokoisia maljamaisia syvennyksiä. Saarnisto kertoi niiden olleen uhrikiviä, jotka liittyvät rautakauden ja historiallisen ajan maanviljelykulttuuriin.

Saksa on tehnyt Käkisalmen linnan alueella kaivauksia, joiden tuloksena löytyi sorakerroksen alta aikaisemmin löydettyä vanhempaa kulttuurikerrosta, mikä olisi edellyttänyt asu- mista veden pinnan alapuolella.

Matti Saarnisto esitti ajatuksen, että Tiurinlinnan vallin rakentamiseen otettiin kiviä koskesta, jolloin Tiurinkosken muodostama pato madaltui. Madaltumisen seurauksena alajuoksulla ja Käkisalmen linnan ympärillä vesi nousi, joten asutus olisi sitä edeltäneeltä ajalta.

Tutkijoille vaikeuksia

Aleksandr Saksa on johtanut Viipurin vanhan keskustan arkeologisia pelastuskaivauksia, jotka rahoitettiin pääasiassa Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiön apurahalla. Virallinen Viipuri ei ole ollut Saksan tutkimuksista erityisen kiinnostunut. Aika ajoittain on vaikeutettu kummallisin kielloin.

– Vielä vuosi sitten oli helppo saada kaivauslupa ja systeemi, missä kaivausluvat jaettiin neljään eri ryhmään, oli hyvin yksinkertainen. Viime vuoden joulukuussa voimaan astuneet uudet säädökset edellyttävät kymmenien eri pykälän selvittämistä. Vaikein toteutettava vaatimus, että pitää olla sopimus kaivauksen tilaajan kanssa. Tällaisen vaatimusten aiheuttamana vaarana on että rakentamisella ehditään tuhota arkeologisesti tärkeitä alueita, pahoittelee **Aleksandr Saksa**.

Hänen mukaansa Viipurin vanhaan keskusta- an, Käkisalmeen tai muille tärkeille alueille voidaan suunnitella uudisrakennuksia ja aloittaa rakentaminen. Ainoa keino on Saksan mielestä luoda sellainen ilmapii- ri, että ainakin tuhoisimpiin rakennussuunnitelmiin voidaan vaikuttaa.

Yhteistyöstä kiitosta

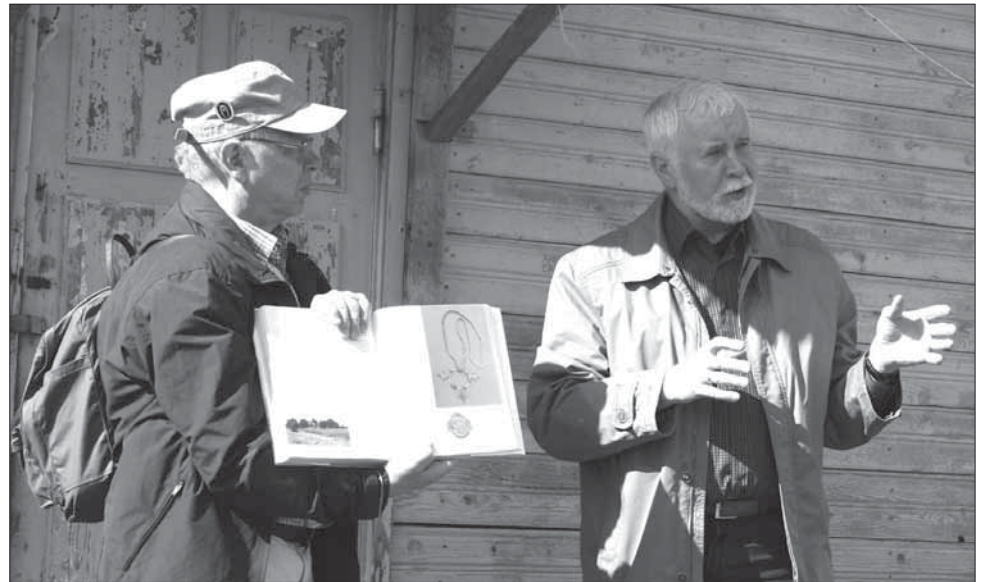
Käkisalmen linnan museon johtaja **Maria Likhaja** esitteli onnellisena Ruutikellariin tehtyä esittelyhuonetta, joka on avattu toukokuun alussa. Hän kertoi museon henkilökunnan olevan erittäin iloisia uusista käytettävistä tiloista.

– Vuosikausiin emme saaneet uutta, mutta nyt on Moskovasta tullut taloudellista tukea. Olemme voineet avata aikaisemmin myymälän ja kahvion, ja nyt saimme tilat vaihtuvien näyttelyjen järjestämiseen. Aloitimme Voitonpäivän näyttelyllä, missä on esillä paikallisia sankareita yms.

Museon johtaja esitti vilpittömän kiitoksensa vuosia kestäneestä yhteistyöstä Suvannon seudun pitäjien ja museon välillä.

– Olemme saaneet museon tarpeisiin tärkeää tietoa siitä, miten suomalaiset ovat täällä asuneet ja eläneet. Olemme oppineet rakastamaan tätä kaupunkia lähes yhtä paljon kuin te olette rakastaneet, riemuit- si **Maria Likhaja** ja kutsui kaikkien säätiöiden edustajia 11.9. pidettävään Karjalan varhaishistoria -seminaariin kuuntelemaan parhaiden tiedemiesten esitelmiä.

Yhteisellä illallisella vierailut Käkisalmen kaupunginjohtaja **Oleg Romadov** esitti kiitoksensa useita vuosia kestäneestä yhteistyöstä, jolloin säätiöiden edustajat ovat auttaneet heitä useissa kysymyksissä. Ennen Kaarlahden kunnanjohtajana toiminut **Romadov** sai myös kiitosmaininnan merkittävästä avustaan Keljan muistomerkin pystyttämisessä. Ilman hänen panostaan ei ehkä olisi saatu muistomerkkiä nykyiselle paikalleen, totesivat vierailijat. Muistomerkille laskettiin kotimatalla kuk- kaset Kaatuneiden muisto- päivänä 16.5.2010. -KH

Matti Saarnisto (vas.) ja Aleksandr Saksa olivat käveleviä tietopankkeja, tässä esitelmän pidossa maastokäynnillä Suotniemen saarella. Kuvat: Marjo Ristilä-Toikka.

Karjalan arkeologi Aleksandr Saksa: Ei mennyt elämä hukkaan

Inkeriläinen arkeologi, FT **Aleksandr Saksa** on tehnyt kaivauksia pitkin Karjalan kannasta. Hän oli mukana asiantuntijana Suvannon seudun pitäjäyhteisön matkalla Käkisalmeen. Matkan aikana tutkija totesi elämäntyöstään, että ei mennyt elämä hukkaan. Hän oli myös tyytyväinen perheen mahdollisuudesta olla muuttamattomana ajan Suomessa sodan aikana.

– Vanhemmat sisareni syntyivät 1939 ja 1943 Inkerissä. Talvella 1943–44 perheemme tuli Suomeen. Sodan jälkeen luvattiin että inkeriläiset saavat palata kotiseudulleen. Perheemme yritti paluuta v. 1948, mutta heitä ei päästettykään Inkeriin, vaan vaunut lukittiin ja heidät kuljetettiin Novgorodin alueelle, ker- too **Aleksandr**.

Aleksandr on syntynyt Petroskoissa, mutta aikanaan perhe pääsi lopulta Inkeriin Kupanitsan Kor-

kan kylään, missä hän muistaa olleen sotatarvikkeita 60-luvulla vaikka kuinka paljon, mukana myös käyttökuntoisia.

– Melkein joka kylässä oli hautakumpuja, joiden kansan suussa sanottiin olevan ”ruotsalaisia hautoja”. Todellisuudessa ne olivat peräisin 1300-luvulta, kuvailee **Aleksandr**, jota historia kiinnosti jo 60-luvulla koulun alkaessa.

Tuleva arkeologi sai nauttia hyvän historianopettajan opetuksesta. Hänen isoisänsä oli saanut sota- reissuillaan Yrjön ristin, minkä **Aleksandr** antoi opettajalle. Hän toteaa tul- leensa sen hinnalla arkeologiksi.

– Neuvostoaikana (70-luvulla) Pietarissa oli työläisten tiedekunta, jonka tavoitteena oli nostaa yli- opistoon pyrkijä sellaiselle tasolle, että hän kykeni siellä opiskelemaan. Pääsin 14 pyrkijän joukosta yksin

opiskelemaan arkeologiaa. Koska osasin suomea, sain teemaksi Karjalan, jonka venäläiset sanoivat olevan ”Schwindtin kalmisto”. Silloin oli edullista olla suomalainen niin yliopistossa kuin muutenkin, koska heitä arvostettiin.

Inkeriläisen **Aleksandr** Saksan väitöskirjat (1998) käsittelivät Karjalan rautakautta. Hän valmistui Venäjällä vuonna 1984 kandidaatiksi, mikä vastaa län- nessä tohtoria, tohtoriksi Joensuussa v. 1998 ja Venäjällä vuonna 2007.

Venäjän tiedeakatemia, Novgorodin yliopisto ja Itä-Suomen yliopisto Joensuussa ovat Karjalan arkeologiaa tutkivan Saksan toimipisteitä. Kaivauksia hän on tehnyt pitkin Karjalan kannasta, mutta erityisesti Viipurissa, Käkisal- messa ja Räisälässä.

KULLERVO
HUPPUNEN

Käkisalmen linnanpihalla kuultiin aino annos historiaa. Pyhäjärvi-Säätiö isännöi seuraavaa Suvannon seudun pitäjäyhteisöjen tapaamista syyskuussa Lempäälässä.

Kiitoksia Pyhäjärvi-lehden lukijoille

Kysellessäni tässä lehdessä taannoin tietoja Armas Tomperista, jonka valokuva on suvun albumissa, en tiennyt hänestä mitään. Puheluja tuli ja tietoja toisesta Armas Tomperista. Sitten sain kirjeen Toini Pelkoselta. Hän muisti hyvin Jaamassa asuneen Armaksen, joka oli ollut Pikon myllyn myllärinä isäni Rauni Jalon kanssa. Kirjeessä kerrottiin lähettäjän käyneen Emma ja Armas Tomperin kotona Nokialla Pyhäjärvijuhlien yhteydessä.

Tästä alkoi selvitä kysymäni asia. Halusin mennä katsomaan Nokian hautausmaalle heidän hautaansa. Soitin serkulleni Raija Soinille s. Welling ja pyysin häntä tulemaan hautausmaalle, johon on haudattu Äitini Emma Jalon s. Welling, vanhemmat Mauno ja Matilda Welling. Kävimme myöskin heidän vanhimman poikansa Arvon ja hä-

nen vaimonsa Anna-Liisan s. Kurki, haudalla.

Sitten menimme Tomperien haudalle. Selvisi, että Armas oli ollut Raijan miehen Altti Soinin kanssa samassa työpaikassa Nokian Kumitehtaalla. Tomperit olivat asuneet Nokian Taivalkunnassa, jossa heillä oli omakotitalo sotien jälkeen. Armas oli kuollut vuonna 1996 ja Emma 2003.

Näin siis selvisi kuvassa olevien henkilöllisyys, ja joitain tietoja myöskin myllärinä ja Rauni Jalon urheilija kaverina olon jälkeisistä vaiheista. Kiitos vielä kerran avusta.

Sitten olisi taas uutta selvitettävää. Laitan taas kuvan ja toivon, että heidät tunnistettaisiin ja selviäisi miksi he ovat samassa kuvassa. Siihen on varmasti hyvä syy. Mutta mikä?

Kuvassa keskellä on istumassa Purasen mummo. Hänen oikella puolellaan

pilkullisessa leningissä on Alfhild Jalo. Hänen takanaan hänen poikansa Olli Jalo. Mummon vasemmalla puolella on Ollin vaimo Meeri s. Asikainen Alakylästä. Ketä ovat miehet Meerin takana? ja kuka on rouva Olli Jalon edessä?

Tarinakivillä kirjassa sivulla 59 mainitaan Anni Puranen. Onkohan kyseessä sama henkilö, joka on kuvassa keskellä? Onko Puraset sukua Asikaisille? Onko Meerin takana olevat miehet kuvassa oikealla olevan rouvan poikia tai veljiä? Kysymyksiä nousee esille. Toivottavasti vastuksiaakin löytyy.

Jos on tietoja kyseisistä henkilöistä, niin odottelen yhteyden ottoa.

PAAVO JALO
Puhakantie 25
49490 Neuvoton
puh. 0500 255819
Sähköposti:
paavo.jalo@gmail.com

Vanhat palstat puhuvat

Vpl. Pyhäjärvillehti
50 vuoden takaa
26.7.1960
Kooste: Reino Äikiä

Juhlanumerossa vastaava toimittaja Martti Tenkanen selosti paitsi lehden vakituksille lukijoille myöskin huittislaisille millainen pitäjä Pyhäjärvi Vpl oli aikoinaan ollut. Juhlien järjestäjät tuntuivat olevan varsin ylpeitä siitä, että juhlapuhujaksi oli saati jalkaväen kenraali Aarne Sihvo, joka oli aikoinaan osan elämästään asunut myöskin Pyhäjärvellä.

Oheisesta juhlaohjelmasta nähdään, että silloisia ohjelmansuosittajia on vielä jonkin verran joukosamme. Hallituksen nykyinen varapuheenjohtaja Juhani Forsberg on tainnut päästä ensi kertaa esiintymään Muistojen illassa. Ohjelmasta voidaan myöskin havaita, että päiväjuhlan arvokas ohjelma jaettiin väliajan ansiosta kahden osaan. Ensimmäisessä osassa oli mm. juhlapuhe ja toisessa osassa juhlaesitelmä. Viime vuosina päiväjuhlan ohjelma on yritetty viedä läpi yhtämittaisena reilut kaksi tuntia kestävä kokonaisuutena.

Vpl. Pyhäjärvi-lehti 25 vuotta sitten 26.7.1985

Nokia ihmisten kaupunki kutsui lehden etusivulla Juha Pärssisen tekstissä juhlaansa Nokialle 3.-4. elokuuta pidettäviin juhliin. Nokian kaupunginjohtajana 25 vuotta sitten toimi Matti Varanki ja myöskin hänen tervehdyksensä oli lehden etusivulla. Useat Nokian seuduilla silloin asuneet karjalaiset ja pyhäjärveläiset kirjoittivat sijoitumisestaan uusille asuinsijoille.

Juhlaohjelmaa tarkasteltaessa voitiin todeta juhlapuhujaksi tulevan päätösmittaja Pentti Pulakan, juhlasaarnan kirkossa tulee pitämään Imatran seurakunnan kirkkoherran Pekka Lavaste. Juhlatoimikunnan puheenjohtajana toimi säätiön hallituksen jäsen Salme Rintala. Pyhäjärveläisten ohella myöskin Nokian Karjalaisseura oli mukana juhla järjestelyissä.

Edellisen kerran juhlat olivat olleet Nokialla 1974 ja silloin nokialaiset ”Putkioskarit” haastoi Pyhän-Säätiön miehet ankaraan köydenvetokilpailuun mukaan. Vuoden 1985 heinäkuun lehdessä oli tarkka selostus. Pyhäjärveläinen

PYHÄJÄRVI

PYHÄJÄRVI-JUHLA

LAUTTAKYLLÄSSÄ 6—7. 8. 1960

O H J E L M A :

- Lauantaina 6/8**
klo 18.00 Hengelliset seurat rukoushuoneessa. Tervehdyspuheen pitää Huittisten kirkkoherra, rovasti Toivo Salminen. Edelleen puhuvat kirkkoherrat Heikki Lempinen ja Pekka Lavaste, sekä teol. ylioppilas Juhani Forsberg. Saapun ev. nuorisöliiton esittämää ohjelmaa, puheita, kvartetti-, yksin- ja kuorolaulua. Vapaa sana. Kaikki tervetulleita. Ei pääsymaksua. Ravintola.
- Sunnuntaina 7/8**
klo 9.30 Pyhäjärven vanhan kirkonkellon soittoa kirkon edustalla. «Pyhäamun rauha» Pyhäjärven kirkko-kuoro, joht. opettaja Matti Toivainen. Puhe, maanv. Jalmari Kalmi.
« 10.00 Jumalanpalvelus kirkossa. Juhlasaarna, kirkkoherra Heikki Lempinen. Liturgina kirkkoherra Pekka Lavaste. Kuorolaulua, Huittisten mieskuoro, joht. tirkhtööri Eeli Paavola.
« 11.30 Kunniakäynti sankarihaudalla. Torvisoittoa, Kiikan soitto-kunta, joht. Tarmo Sillanpää. Puhe, opettaja Ilmari Kouvo. Lasketaan seppä. Kunniakäynti Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä. Torvisoittoa, Kiikan soitto-kunta. Puhe, kauppias Niilo Kulonen. Lasketaan seppä.
« 12.30 Väliaika, jolloin ruokailu juhlaravintolassa.
« 14.00 Päiväjuhla urheilukentällä. Torvisoittoa, Kiikan soitto-kunta. Karjalaisten laulu. Tervehdyspuhe, maanvilj., herastuomari Matti Viskari. Kuorolaulua, Pyhäjärven kirkko-kuoro, joht. op. Matti Toivainen. Juhlapuhe, kenraali Aarne Sihvo. Väliaika. Miesten sekä naisten viestinjuoksu urheilukentällä. Torvisoittoa, Kiikan soitto-kunta. Juhlaesitelmä. Kansanopiston johtaja, maisteri Pentti Pulakka. Aiheena vapaa kansansivistystyö Pyhäjärvellä. Lausuntaa, taiteilija Eino Hyrynen. Asiakirjakilpailu ja sen tulokset. Esittelee maisteri Reino Kukko. Vapaa sana. Urheilupalkintojen jako. Päättäjäisssanat. Kansanedustaja Nestori Kaasalainen. Maamme.
Lipun hinta päiväjuhlaan aikuisilta 150:— ja lapsilta 100:—
Tervetuloa!

PYHÄN-SÄÄTIÖN HALLITUS

Pärssisen Sukuseura ry:n sukukokous

Pärssisen Sukuseuran sukukokous ja sukutapaaminen pidetään Kylpylähotelli Rantasipi Forssassa 14. päivänä elokuuta 2010 klo 10.00 - 19.00 Lauantaina 14.08.2010 klo 10 - 18 alustava aikataulu
Klo 10.00 Tervetulokahvit
Sukuhaarojen ja historian esittely, sukupuu ja sukuhaarojen tapaamiset
Klo 12.00 Lounas Tyykikylän pitopöydästä (noutopöytä)
Klo 13.30 Sukuseuran virallinen kokous
Klo 14.30 Laulutuokio
Klo 15.00 Päiväkahvit ja sukutapaamiset jatkuvat
Klo 18.00 Päivien yhteenveto ja kiitosten aika
Odotamme tilaisuuteen runsaasti osallistumaan sekä Pärssisen Sukuseuran toiminnasta ja sukututkimuksesta kiinnostuneita että sukuseuran jäseniä tapaamaan sukulaisia, tuttuja. Esittelemme myös tunnetuimpia Pärssisiä, eri sukuhaaroja, Pärssisten sukupuun Muolaasta Vpl Pyhäjärvelle, Räisälään, Käkisalmeen, Viipuriin ja eri puolille Suomea. Esillä on myös kyläkirjoja karttoineen ja taloluetteloineen. Tutustumme myös sukuhaaroittain tehtyihin sukututkimuksiin ja koetamme kukin löytää oman paikkamme sukupuussa. Koska emme voi tavoittaa kaikkia pärssisläisiä, tiedota osaltasi sukutapaamisesta omille sukulaisille ja tutuillesi.

Ilmoittautumiset 27.07.2010 mennessä mieluiten sähköpostilla, myös puhelimitse alla luetelluille tai maksamalla suoraan osanottomaksu 35 euroa/h yhdistyksen tilille Salon Osuuspankki 515209-221099, maksuun osanottajien nimet ja osoitteet sekä yhteyshenkilön puhelinnumero. Yhteyshenkilöt:

Antero Pärssinen, tero.parssi@phnet.fi p. 050 570 6575
Tuomo Pärssinen, tuomo.parssinen@sci.fi p. 044 049 5895
Timo Pohjola, timo.pohjola@seutuposti.fi p. 044 778 2250

Hotellissa on mahdollisuus yöpyä sovittuun ryhmähintaan 30 €/h 2 hengen huoneissa ja 56 €/h yhden hengen huoneessa. Yöpyminen voi tapahtua ennen tai jälkeen sukutapaamisen tai vaikka molempina päivinä. Yöpymiset varataan myös yhteyshenkilöiden kautta osallistumisilmoituksen yhteydessä. Yöpymiset maksetaan jokaisen yöpyjän osalta suoraan hotelliin pois lähtiessä. Yöpymisistä on varattu rajoitetusti ko. edulliseen hintaan. Varaukset teemme ilmoittautumisjärjestyksessä.

voima jylläsi, sillä säätiön joukkue voitti ottelun.

Nyt voitiin lukea juhlanumerosta seuraava haaste: Haastamme Pyhän-Säätiön hallinnon kyykkäkilpailuun lauantaina 3 päivänä elokuuta 1985 kello 15.00. Kilpailupaikka on ammattikoulun urheilukenttä Nokialla. Vaikka kyykänheitto olikin kuulemma outo urheilulaji Vpl. Pyhäjärvellä, toivomme joukostanne löytyvän neljä kovakatista naista tai miestä kisailemaan kanssamme. Pyhäjärveläiset, tulkaapa joukolla kannustamaan joukkueita. Kilpailun jälkeen voitte itse kukin keilla omaa taitoanne kyykän viskaamisessa. -Nokian Karjalaiset r.y.

Vastaus haasteeseen: Otamme haasteen vastaan

ja varaudumme ykköspalkintojen vastaanottamiseen. Kiitämme rohkeasta sohasiustanne ja tulemme näyttämään Teille piilossa olevan taitomme. Rohkeasti taistoon vain, mies se on hävinnytkin. -Kilpailuterveisin Pyhän-Säätiön kyykkääjät.

Miten siinä sitten kävi? Paljastamme syyskuun 1985 lehdessä olleen tuloksen:

Ankarasti lihaksiaan pulistellen astuivat säätiön miehet Esko Pohjolainen, Antero Pärssinen, Mauri Pärssinen ja Reino Äikiä areenalle. Varsin tasaväkisen kilpailun lopputulos ratkesi kuitenkin Nokian Karjalaisten hyväksi, sillä säätiön ponnistuksista huolimatta lopputulos oli +7 nokialaiset ja -4 säätiö.

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön puheenjohtajat 2010

Hallituksen
puheenjohtaja
Yrjö S. Kaasalainen
Harjavalta,
Kallenk. 10
29200 Harjavalta
puh. 0400-626 770,
yrjo.kaasalainen
@luukku.com

Hallituksen
varapuheenjohtaja
Juhani Forsberg
Helsinki,
Ryytimaantie 19 A 8 00320
Helsinki,
puh. 050-511 2899,
juhani.forsberg
@fonet.fi

Hallintoneuvoston
puheenjohtaja
Antero Pärssinen
Hollola,
Kiviniementie 424
17120 Paimela
puh. 050-570 6575
tero.parssi@phnet.fi

Luukkasten ruusutarha kasvattaa karjalaisiakin kukkia Kun lehmät lähtivät, ruusut tulivat tilalle

– Tämä ruusu tässä on Muolaasta, tämä Siiranmäestä, tämä Jaakkimasta, tämä Koirinojalta.

Karjalan kannaksen paikannimet vilahtelevat, kun Ritva ja Markku Luukkanen esittelevät harvinaisuuksia Hämeenkyrön Haukijärvellä kotipiirissään olevasta pensasruusukoelmastaan.

Noin sadan eri ruusulajikkeen näyttävässä kukkatarhassa oli järjestetty heinäkuun ensimmäisenä sunnuntaina avoimet ovet. Kolme hämeenkyröläistä ruusutarhaa, Luukkasten lisäksi haukijärveläinen Lauri Korpiaakon ja lähellä kirkonkylää Vaasan tien varrella sijaitsevan Rajalan ruusu-putarhat päätyivät esittelemään työnsä tuloksia samana iltapäivänä. Ratkaisu oli asiasta kiinnostuneiden harrastajien kannalta hyvä järjestely ja yhteinen ilmoittelu puutarha-alan lehdissä tavoitti kävijöitä kauempaa.

Luukkaset olivat tapahtuman järjestäjinä nyt kolmatta kertaa. Ensimmäinen ja tämänvuotinen olivat kävijämääriltään yhtä vilkkaita. Nyt neljän tunnin aikana pihapiirissä laskettiin vierailleen noin 150 kävijää. Ryhmiä tuli mm. Turun Ruususeurasta ja ylöjärveläisestä omakotiyhdistyksestä. Mutta useimmat saapuivat henkilöautoilla, joita kylätiellä oli ajoittain ruuhkaksi asti. – Kylläpä tänne todella kannatti tulla, huokasi 400 ruusulajin kasvattaja Turun seudulta kiitellässään Luukkasia päivän lopussa.

Perennoista ruusuihin

– Meillä oli aivan tavallinen maatalo, viljelyksiä ja muutama lehmä, kunnes lehmistä luovuttiin v. 2002, kertoo tilan isäntä Markku Luukkanen, s. 1946, jonka isänpuoleiset juuret ovat Vpl. Pyhjäjärven Konnitsassa.

– Vaimoni Ritva on aina ollut innostunut pihan hoitamisesta, kukkalajikkeita on täällä ollut runsaasti. Viljelymaat ovat nyt pääosin vuokralla, pihapiirin hoidosta ja erikoistumisesta pensasruusuihin tuli päivät lumettomaan aikaan täyttävä harrastuksemme, kertoo Markku.

Hän vähättelee olevansa touhussa vain puolisonsa apulainen, nurmikoiden leikkaaja. Pensasruusujen hoito on kovaa työtä, jossa Markku valikoimatta on täysillä mukana. Ritva hallitsee lajikkeet, tunnistamisen ja hoitoniksit. Hän valitsee uusien lajikkeiden juurakot ja tilailee siemenet, keräilee uusia ja taas uusia ruusulajeja toisilta ruusunkasvattajilta. Häneltä riittää tietämystä muillekin jaettava.

Heinäkuuisena avoimien ovien päivänä kävijöiltä ky-

Joidenkin pensasruusujen nimet ovat hyvinkin tavallisia, kuten Luukkasen Markun ja Ritvan kanssa kuvassa oleva ”Mökin ruusu”.

symyksiä piisaa. Mitä teen, kun olen yrittänyt kasvat-
taa pihaan ruusuaitaa, mutta kasveihin tulee vuosi vuodelta hometta. Pitäisi-
kö hankkimani jaloruusut tosiaan leikata joka vuosi. Kauanko vei aikaa, ennen kuin Luukkasten navetan seinällä kukoistava Pohjan-
tähti -niminen valkoinen köynnösrusu kasvoi monimetrisiksi ylvääksi yksilöksi. Onkohan Valamon-
ruusu kestävä lajike. Kymmenet eri kysymykset toistuvat päivän mittaan.

Pihapiirissä kukoistaa myös kymmenittäin muita kukkia ja pensaita, mm. runsas valikoima perenno-
ja, kuten pioneita, iiriksiä ja akilejoja.

– Olen opetellut kasvat-
tamaan kasveja ja lajikkeita siemenistä, missä uuden kasvin saaminen kukkivaksi vie usein vuosien ajan. Sen sijaan en osaa ruusujen varttamista. Siinä taas Lauri Korpiaakko on erittäin taitava, arvioi Ritva kollegaansa.

Luukkaset, kuten Korpiaakko ja Rajalakin, ovat erikoistuneet pensasruusujen kasvatukseen. Tämä osin siitä syystä, etteivät jaloruusut oikein kestä Suomen toisinaan kovia talvia. Muutama jaloruusulajike kukoistaa silti talon eteläseinustalla. Joku ruusulajike, samoin kärhö, on tuotu Virostä, Turin puutarhamessuilta. Ritva Luukkanen on tavatessamme läh-
dössä neljäksi päiväksi Göteborgiin Pohjoismaiseen Ruusuviikonloppuun, jonka aikana retkeillään useissa Länsi- ja Etelä-Ruotsin ruusupuutarhoissa. Hän on lähdössä reissu Korpiaakkojen kanssa, jotka aikoinaan tartuttivat Luukkasiin ruusuharrastuksen.

Suomen Ruususeuralla paikallistoimintaa

Luukkaset kuuluvat Suomen Ruususeuraan. Valtakunnallisen seuran puheenjohtajana toimii Lauri Korpiaakko samalta kylältä.

Maanviljelystä ja karjanhoitoa tilallaan harjoittavien Korpiaakkojen ruusu-
viljelmät löytyvät helposti Haukijärveltä, sillä pensasruusuja on istutettu kylää halkovan maantien vierustallekin, pitkälle matkalle ennen pihapiiriin kääntymistä. Siinä ne loistavat so-
vussa niin päivänkakkaroiden, hiirenvirnojen, kurjenkellojen kuin mataroidenkin kanssa. Ruusuaidanteen takana lainehtii karjatilän heinäpelto.

Ruusujen harrastajat ovat viime vuosina kunnostautuneet monien unohdettujen ruusulajikkeiden löytämisessä ja tunnistamisessa.

Kestävien perusrunkojen käytön myötä ruusujen kestävyysrajat ovat siirtyneet aina vain pohjoisemmaksi.

Kehittämistyötä tehdään paitsi puutarhoilla myös paikallistoiminnassa, jota Ruususeuralla on kymmenessä alueellisessa yhdistyksessä, mm. Helsingissä, Tampereella, Turussa ja Lahdessa. Seuran jäsenet retkeilevät puutarhoissa.

Kun pyhäjärveläiset kokoontuvat Kauvatsalle juhliinsa lauantaina 17.7. niin Tampereen ja Pirkanmaan ruususeuralaiset suuntaavat Tampereen lähiympäristön puutarhoihin päivän kestäville retkelle.

Monen tietämä Hatanpään kartanon Arboretumin ruusutarha on perinteisen iltakävelyn kohteena 10.8. Lisätietoja netistä.

Neidonruusu on vanhojen pihapiirien kauneimpia, hienostunutta tuoksua levittävä ja erikoisen ruusukkeen muodon omaava.

Konnitsan Luukkasia

Luukkasia Konnitsassa oli sukututkijoiden mukaan ainakin viittä eri haaraa. Kaikki olivat jotain kautta sukua keskenään, toteaa Luukkasten sukuja tutkinut kyröskoskelainen Eija Luukkanen-Hakala.

Hämeenkyröön Haukijärvelle päätyi sotien jälkeen Markun isoisä Heikki s. 1874, jonka vaimo Varpu o.s. Pärssinen s. 1878, kuoli evakkomatalla Savonlinnassa. Heidän kolmestatoista lapsestaan Anni, Tuomas, Heikki ja Martti asettuivat leskeksi jääneen isänsä mukana Haukijärvelle. Myöhemmin kolme veljeksistä jakoivat maat keskenään. Markku peri aikanaan Pakkasen kartanon mailta erotetun tilan 1990-luvulla kuolleiltavanhemmiltaan Heikki Viktorilta s.1916 ja Anna-Liisalta, o.s. Hassi s.1917.

Markku ja hänen hämeenkyröläistä sukua oleva puolisonsa Ritva ovat innokkaita Karjalan kotiseutumatkajia. Heinäkuulla Markku matkasi Sortavalan, Petroskoin ja Stalinin kanavan kierrokselle. Seuraavaa matkaa elokuun alussa taitetaan Pärssisen sukuseuran kanssa. Markun isänäiti oli Kahvenitsan Pärssisiä. Lapsiinkin kiinnostus suvusta ja Pyhäjärvestä on tarttunut. Ritvan ja Markun sekä tämän sisaren Maijan mukaan Pyhäjärvelle on lähdössä tyttäristä lastensairaanhoitaja Katri, 28 v. Kaikilla lapsilla Juhalla, Marilla, Katrilla ja Mikolla on omat ammatinsa.

– On ollut erittäin kiinnostavaa tutkia eri puolilla Karjalaa vanhoissa pihapiireissä yhä jäljellä olevia puutarhakasveja. Sieltä ovat mukaan Haukijärvelle lähteneet monet kasvien alut. Vanhat suomalaiset ruusulajikkeet ovat niitä kestävimpiä. Oli ihmeellistä löytää Siiranmäen taistelutukentilä kukkiva ruusupensas. Siitä otettu alku on kannakselaisten ruusujen kokoelmastamme yksi rakkaimmista, toteavat Ritva ja Markku.

KAARINA
PÄRSSINEN

TAPAHTUMAKALENTERI

Kuismen Sukuseura ry 10 vuotta, sukukokous ja juhla 7-8.8.2010, Hotelli Tallukka Tallukantie 1 17200 Vääksy. Juhlan ohjelma www.kuismansuku.fi. Ilmoittaudu juhlaan 24.7.2010 mennessä. Tervetuloa kaikki mukaan! Kari Kuisma gsm 0400 458381, kari.kuisma@kuismansuku.fi. Tanja Välsalo gsm 040 7081671, tanja.valisalo@kuismansuku.fi.

Ylläppään Haapasaarien sukuseuran matka 4.-7.8.2010 Käkisalmeen ja Valamoon (paikkoja vapaana myös ulkopuolisille). Matka sisältää mm. kotiseuturetken Laatokalle (Ylläppää) ja retken Valamon luostariin (lounas). Majoitus hotelli Korelassa Käkisalmissa puolihoidolla (sis. aamiaisen ja päivällisen). Matkan kokonaishinta on 382 euroa. Paikkoja on jäänyt vapaaksi eli myös sukuseuran ulkopuoliset ovat tervetulleita, joten ilmoittaudu pikaisesti (viikon sisällä) Marja-Leena Juholalle puh. 0400 599 725. Linja-auto ajaa reittiä Pori-Rauma-Turku-Helsinki-Viipuri-Käkisalmi.

Saunailta Karjalaisten kesäkodilla Jollaksessa Helsingin Laajasalossa torstaina 12.8.10 klo 17.00 alkaen. Ota mukaan omat saunomisvälineet ja uimapuku. Tarjolla on karjalaista uunissa tehtyä herkullista hirssipuuroa sekä pientä korvausta vastaan kevyttä purtavaa kahvin ja teen kera. Voit ottaa halutessasi mukaan myös omat eväät. Kesäkodilla on grillausmahdollisuus. Kesäkotia löytyy kartoista osoitteesta Meri Perttilänpolku 8, Villingin saarta vastapäätä. Julkisilla kulkuneuvoilla sinne pääsee reittiä metrolla Herttoniemen asemalle ja sieltä Jollakseen lähtevällä bussilla nro 85. Bussista jäädaan pois Villingin tiehaarassa (Hämeenpajantien pysäkki), missä on viitta Karjalaisten kesäkodille ja -kahvilaan. Kävely-
matkaa Jollaksentietä pitkin on 1,2 km. Tiedustelut Kaarina Pärssinen 040-519 3036, e-mail kaarinaparsinen@gmail.com tai Kaisa-Liisa Korhonen 050-590 5433, e-mail kaisaliisa.korhonen@kolumbus.fi. Tervetuloa, myös vaikka päättäisit asiasta vasta samana päivänä! - Vpl. Pyhäjärvi-seura ry

Mistä löydän hyvän lahjan?

Tässä vihje: Hanki kirjapari **Kaunisti Vpl Pyhäjärveä**. osat I ja II. Yhteensä 736 sivua ja 1750 kuvaa. Koko A4. Hinta vain 95 euroa + läh. kulut. Lisätietoja ja tilaukset: larjava@gmail.com tai 050 3425027
Saatavana myös johtokunnan jäseniltä ilman läh. kuluja

OIKAISU. Pyhäjärvi-lehden kesäkuun numerossa kerrottiin Kauvatsalla sijaitsevasta yrityksestä, Uulatuote Oy:stä, joka tekee perinnemaaleja. Tekstin kirjoittaja ei ollut Tuomo Hinkkanen, vaan **Milla Simula**. Toimitus pahoittelee virhettä.

SAITKO KESÄKUUN PYHÄJÄRVI-LEHDEN?

Osoitetiedostossamme oli virheitä, joten jos et saanut lehteä nro 6/2010, ota yhteyttä toimitukseen.

Pyhäjärvi-lehden seuraava numero ilmestyy elokuussa, aineistojen pitää olla toimituksessa **VIIMEISTÄÄN pe 6.8. 2010 mennessä.**

vpl. Pyhäjärvi

VPL.PYHÄJÄRVI-
SÄÄTIÖ

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö

Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Rautasementtie 375
37570 Lempäälä
puh. 040 730 2622 tai
03-3748 448
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Toimitusneuvosto:
Juhani Forsberg, Marja Härmä, Yrjö S. Kaasalainen, Pirjo Kiiala, Antero Pärssinen, Salme Rintala ja Marjo Ristilä-Toikka.

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka

Tilaukset, jakeluhäiriöt ja osoitteenmuutokset:
Toimitus, päätoimittaja
Rautasementtie, Lempäälä
kts. yhteystiedot vierestä

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön asiamies
Pirjo Kiiala
Lamminkankaantie 12
33420 Tampere
puh. 044-2815047
pirjo.kiiala@luukku.com

Painopaikka:
Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

Tilaushinnat: koti- ja ulkomaat 25 euroa/vsk.
Ilmoitushinnat (pmm): kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pienin ilmoitus.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 23%